EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

رفقًا أهل السنة بأهل السنة

Rifqan ahl al-sunnah bi-ahl al-sunnah

Blândețe între oamenii Sunnei

ʿAbd al-Muḥsin
al-ʿAbbād al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Muḥsin ibn Ḥamad al-ʿAbbād al-Badr

Blândețe între oamenii Sunnei

Păzirea limbii, îndreptarea greșelilor și păstrarea frăției

رفقًا أهل السنة بأهل السنة

Rifqan ahl al-sunnah bi-ahl al-sunnah

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: رفقاً أهل السنة بأهل السنة
Ediția I
Drepturile asupra textului original aparțin titularilor lor. Traducere și prezentare în limba română: Institutul Tawhid.
Ediția-sursă: ʿAbd al-Muḥsin al-ʿAbbād al-Badr, Rifqan ahl al-sunnah bi-ahl al-sunnah. Textul integral Word publicat pe site-ul autorului, fișierul 30, confruntat cu ediția tipărită, pp. 283–327, disponibilă prin Islamhouse, înregistrarea 474043. Sunt cuprinse ambele prefețe și cele două secțiuni finale adăugate de autor.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

1 Binefacerea vorbirii și a exprimării 1
2 Păzirea limbii și rostirea numai a binelui 3
3 Bănuiala și iscodirea 11
4 Blândețea și bunătatea 13
5 Învățatul care greșește: scuzarea lui, fără a-l declara inovator și fără a-l boicota 16
6 Încercarea defăimării și a boicotului între unii oameni ai Sunnei și calea de a fi ferit de ea 23
În primul rând: în privința defăimării și a avertizării, trebuie avute în vedere cele ce urmează: 25
În al doilea rând: în privința răspunsului celui care greșește, trebuie avute în vedere cele ce urmează: 26
7 Inovația de a-i pune pe oameni la încercare prin anumite persoane 33
8 Avertizare împotriva încercării defăimării și declarării altora drept inovatori în vremea noastră 37
Glosar 42
Bibliografie 43
Indice 45

Prima prefață

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda I se cuvine lui Allah! Allah să-l binecuvânteze și să le dăruiască pace și binecuvântare Profetului nostru Muḥammad, familiei sale, companionilor săi și celor care îi sunt apropiați, se țin de Sunnah lui și urmează călăuzirea sa până în Ziua Judecății.

În cele ce urmează: cu câțiva ani în urmă, după moartea nobilului nostru șeic, șeicul Islamului ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, în anul 1420 h., și a șeicului învățat Muḥammad ibn Ṣāliḥ ibn ʿUthaymīn, în anul 1421 h. — Allah să aibă milă de amândoi —, între unii dintre oamenii Sunnei s-au ivit dezbinare și separare. Acestea au fost urmarea faptului că unii s-au apucat să urmărească greșelile fraților lor dintre oamenii Sunnei și apoi să avertizeze împotriva lor. Cei care au fost declarați greșiți le-au răspuns prin cuvinte asemănătoare. La răspândirea încercării acestei dezbinări a contribuit ușurința de a ajunge, prin internet, la învinuiri, avertismente și răspunsurile la ele: acolo poate fi aruncat tot ce dorește cineva, la orice ceas din zi ori din noapte. Oricine dorește le preia, iar prăpastia dezbinării și a separării se lărgește. Fiecare se înverșunează pentru persoanele și cuvintele care îi plac. Lucrurile nu s-au oprit la a-i socoti greșiți pe cei care au fost criticați dintre oamenii Sunnei, ci au trecut și la atacarea unora care nu susțin acea critică.

La începutul anului 1424 h. am scris un sfat despre acest subiect, intitulat *„Oameni ai Sunnei, fiți blânzi unii cu alții”*. Am spus în introducerea sa: *„Fără îndoială, oamenilor Sunnei le revine, în orice vreme și în orice loc, să fie uniți, milostivi unii cu alții și să conlucreze în bine și în teama de Allah. Este dureros că în vremea noastră între unii dintre oamenii Sunnei au apărut înstrăinare și*

neînțelegere, în urma cărora au ajuns să se ocupe unii de alții prin critici, avertismente și îndepărtare. Eforturile lor ar fi trebuit să fie îndreptate împreună către ceilalți: necredincioșii și oamenii inovațiilor care se împotrivesc oamenilor Sunnei. Între ei ar fi trebuit să fie uniți și milostivi, amintindu-și unii altora adevărul cu blândețe și bunătate."

După apariția acestei broșuri, câțiva dintre oamenii Sunnei au obiectat împotriva ei — Allah să ne ierte pe noi și pe ei. Am arătat aceasta în ceea ce am scris la sfârșitul broșurii *„Îndemnul la urmarea Sunnei, avertizarea împotriva inovațiilor religioase și arătarea primejdiei lor"*. Cei care au obiectat se află în fruntea celor cărora le-am cerut să fie blânzi cu frații lor dintre oamenii Sunnei. Prin *„oamenii Sunnei"*, în broșura *„Oameni ai Sunnei, fiți blânzi unii cu alții"*, nu am înțeles grupările și partidele abătute de la calea oamenilor Sunnei și a comunității, precum cei al căror partid a apărut în al-Manșūrah din Egipt și al cărui întemeietor, adresându-se adepților, a spus: *„Chemarea voastră este mai îndreptățită ca oamenii să vină la ea, nu ca ea să vină la cineva... Căci ea adună orice bine, iar celelalte nu sunt lipsite de neajunsuri!"* — Ḥasan al-Bannā, *„Mudhakkirāt al-daʿwah wa-l-dāʿiyah"*, p. 232, ediția Dār al-Shihāb.

El a spus de asemenea: *„Poziția noastră față de diferitele chemări care s-au înmulțit în această vreme, dezbinând inimile și tulburând gândurile, este să le cântărim cu balanța chemării noastre: ceea ce îi corespunde este binevenit, iar de ceea ce o contrazice suntem dezlegați. Credem că chemarea noastră este cuprinzătoare și nu lasă nicio parte bună din vreo chemare fără să o cuprindă și să o arate!"* — *„Majmūʿat rasāʾil Ḥasan al-Bannā"*, p. 240, ediția Dār al-Daʿwah, 1411 h.

Aceste cuvinte implică faptul că îl primesc cu bucurie pe un rāfiḍī dacă este de acord cu ei și se dezic de cel care îi contrazice, chiar dacă este un sunnit care urmează calea înaintașilor.

La fel sunt cei stabiliți la Londra care îi combat pe oamenii Sunnei prin ceea ce publică în revista lor, pe care au numit-o *„Al-Sunnah"*. Printre acestea se află atacarea învățaților din Regatul Arabiei Saudite și numirea predicatorilor de acolo care le

seamănă *„oameni liberi”*, fiindcă își arată împotrivirea față de învățați și îi atacă, mai ales pe cei socotiți autorități între ei!

Un om vrednic a scris o broșură cu titlul *„Revista Al-Sunnah???”* în care a adunat o parte dintre acestea din revista lor.

La fel sunt cei a căror chemare a apărut în Delhi, India. Ea nu depășește șase puncte, iar între adepții ei predomină neștiința și lipsa înțelegerii religiei. În chemarea lor nu se opresc asupra celui mai important dintre lucruri: adorarea numai a lui Allah și îndepărtarea de asocierea altora cu El. Aceasta este chemarea tuturor trimișilor, după cum spune Allah Preaînaltul:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

„Am trimis în fiecare comunitate un trimis: «Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!»”

Coran · 16:36

Cei încercați cu invocarea celor din morminte, cererea ajutorului lor și sacrificarea pentru ei nu au parte de chemarea acestor oameni!

În această prefață întăresc îndemnul către tinerii dintre oamenii Sunnei să se îngrijească de cunoaștere și să-și ocupe timpul dobândind-o, ca să aibă câștig și să scape de pierderea arătată în cuvântul Trimisului ﷺ: *„Două binefaceri sunt pierdute de mulți oameni: sănătatea și timpul liber.”* Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (6412), fiind primul hadith din Cartea despre înduioșarea inimii. Dintre cele mai importante cărți ale învățaților contemporani de a căror citire trebuie să se îngrijească sunt: fatwā-urile adunate ale șeicului nostru, imamul oamenilor Sunnei și a comunității în vremea sa, șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz — Allah să aibă milă de el —; fatwā-urile Comisiei permanente pentru cercetare științifică și emiterea de fatwā; lucrările șeicului nostru, învățatul Muḥammad al-Amīn al-Shinqīṭī, mai ales *„Aḍwāʾ al-bayān fī īḍāḥ al-Qurʾān bi-l-*

Qurʾān”; și lucrările celor doi mari învățați, șeicul Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn și șeicul Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī — Allah să aibă milă de amândoi.

Îi îndemn de asemenea pe studenții în știința religioasă din fiecare țară să învețe de la cei care se ocupă de cunoaștere dintre oamenii Sunnei din țara lor, precum elevii șeicului al-Albānī din Iordania, care au întemeiat după el un centru purtându-i numele; șeicul Muḥammad al-Maghrāwī din Maroc; șeicul Muḥammad ʿAlī Farkūs și șeicul al-ʿĪd Sharīfī din Algeria, și alții dintre oamenii Sunnei. Sfatul bun pentru oamenii Sunnei cere ca acela dintre ei care greșește să fie atenționat asupra greșelii și să nu fie urmat în ea, însă oamenii să nu se dezică de el din pricina ei și să poată avea folos din cunoașterea lui, mai ales dacă nu există cineva mai îndreptățit decât el în cunoaștere și merit.

Îi îndemn pe tineri să se ferească de preocuparea cu urmărirea scăpărilor studenților în știința religioasă și a paginilor de internet care adună aceste scăpări și avertizează împotriva lor din pricina lor. Șeicul Muḥammad ibn Sulaymān al-Ashqar a făcut o greșeală gravă atacându-l pe companionul Abū Bakrah și relatările sale și preocupându-se de problema conducerii de către femeie și a participării ei la alegerea altor conducători. I-am răspuns într-o broșură intitulată *„Apărarea companionului Abū Bakrah și a relatărilor sale și argumentarea interzicerii conducerii femeilor asupra bărbaților”*. Când avertizez împotriva scăpării sale urâte, nu avertizez împotriva scrierilor sale folositoare. Printre transmițătorii celor două Ṣaḥīḥ-uri și ai altor lucrări se află oameni descriși printr-o inovație religioasă, ale căror relatări au fost primite, învățații atrăgând totodată atenția asupra acelor inovații pentru a fi evitate.

La începutul Ramadanului din anul 1423 h., cu șase luni înainte de apariția broșurii *„Oameni ai Sunnei, fiți blânzi unii cu alții”*, am trimis o scrisoare de sfat unuia dintre cei care îi influențaseră pe unii tineri dintre oamenii Sunnei. El a răspuns printr-o scrisoare frumoasă în care L-a rugat pe Allah să-i dea folos prin acest sfat și a arătat că îl sfătuise pe cel la care făcusem trimitere în scrisoare. Îi cer lui Allah Preaputernicul și Mărețul să-mi dea mie, lui și

tuturor fraților noștri dintre oamenii Sunnei izbândă spre tot ceea ce aduce bine și un sfârșit lăudabil și să ne ferească pe toți de tot ceea ce aduce rău și un sfârșit urât în această viață și în Viața de Apoi. El este Cel care aude și răspunde.

În acea scrisoare se aflau următoarele:

„În cele ce urmează: vă scriu aceste cuvinte, nădăjduind să le luați în seamă. *«Religia este sfat sincer»*, iar *«credinciosul este pentru credincios asemenea unei clădiri ale cărei părți se întăresc unele pe altele»*. Dintre drepturile musulmanului asupra musulmanului sunt sfatul și conlucrarea în bine.

1. La întâlnirea pe care am avut-o de curând cu dumneavoastră, mi-ați spus că sunteți mai vârstnic decât mine. Eu am intrat în aceste zile în al optulea deceniu al vieții, iar dumneavoastră sunteți, prin urmare, mai înaintat în acest deceniu. Așadar, faptul că v-am predat în anul 1381 h. și după el este de felul relatării celor mai vârstnici de la cei mai tineri.[1] Atât eu, cât și dumneavoastră avem nevoie să ne ocupăm de cunoașterea folositoare și să lăsăm ceea ce duce la dezbinare între oamenii Sunnei.

2. V-am auzit demult spunând că studiul hadithului și al transmițătorilor lui v-a abătut de la preocuparea pentru Coran și meditația asupra înțelesurilor sale. Spun acum: ați ajuns să fiți abătut de la Coran și hadith de vorbirea despre unii dintre oamenii Sunnei și despre alții. Aceasta v-a îndepărtat de știința Cărții și a Sunnei, astfel încât lucrările dumneavoastră științifice din ultima vreme s-au împuținat. Fără îndoială, combaterea celor care nu sunt dintre oamenii Sunnei, a celor care stârnesc încercări și îi micșorează pe învățați pretinzând că aceștia nu înțeleg realitatea este la locul ei. Ceea ce nu este la locul său este urmărirea greșelilor celor care sunt dintre oamenii Sunnei și atacarea lor fiindcă nu sunt de acord cu unele dintre părerile dumneavoastră. Nu trebuie să vă ocupați mult cu asemenea

1 Relatarea celor mai vârstnici de la cei mai tineri — după cum se află în Nuzhat al-Naẓar, comentariul la Nukhbat al-Fikar, al memoratorului de hadith Ibn Ḥajar — înseamnă relatarea unui transmițător de la cineva mai mic decât el în vârstă, în numărul întâlnirilor cu șeicii ori în rang.

oameni. Când sunt pomenite unele greșeli ale lor, nu trebuie să rămâneți preocupat de ele, să le repetați și să le faceți subiectul adunărilor. Mai ales că, atunci când sunt discutate, vă cuprind mânia și ridicarea glasului. Pe lângă aspectele primejdioase pe care le cuprinde aceasta, ea vă afectează sănătatea.

3. În aceste zile s-au răspândit vorbirea despre criticarea și declararea transmițătorilor ca demni de încredere, vorbirea despre unii dintre oamenii Sunnei și despre alții și publicarea lor pe internet. Au început astfel să vină întrebări din Europa, America, Africa de Nord și din alte locuri despre unii dintre cei criticați de dumneavoastră și de șeicul… Acest șeic… vorbește pe larg împotriva onoarei unor șeici și studenți în știința religioasă din țară și din afara ei, prin ale căror prelegeri și lucrări Allah a adus folos, și avertizează împotriva lor. De aici au urmat îndepărtare și respingere reciprocă. Trimisul ﷺ spune: «Dați vești bune și nu-i îndepărtați pe oameni! Ușurați și nu îngreunați!» Cel care greșește dintre oamenii Sunnei trebuie încurajat în bine, atrăgându-i-se atenția asupra greșelii dacă aceasta este limpede. Apoi nu trebuie tratat ca un adversar, îndepărtat ori împiedicați oamenii să aibă folos de la el.

Din pricina apropierii dintre dumneavoastră și șeicul… și a atribuirii criticii atât dumneavoastră, cât și lui, s-ar putea să vă fie puse în seamă lucruri care nu vă aparțin, deși cred că nu sunteți de acord cu unele dintre spusele sale despre persoane. Nădejdea este, așadar, să nu vă ocupați cu criticarea celor care sunt dintre oamenii Sunnei și să luați față de el o poziție care să-l oprească la limita cuvenită. Astfel, studenții în știința religioasă și ceilalți, din țară și din afara ei, vor fi feriți de zvonuri și de întrebările fără sfârșit: *«Ce spuneți despre critica lui cutare ori cutare împotriva lui cutare ori cutare?»* Între dumneavoastră și acest om nu există însă comparație: sunteți cunoscut pentru seriozitate în învățare și predare, aveți lucrări folositoare, v-ați depășit colegii în anii de studiu și aveți scrieri de știință folositoare. El, în schimb, se afla printre ultimii colegilor săi, iar calificativul său la absolvire a fost *«bine»*. Nu are un loc statornic în cunoaștere și nici lucrări; cea mai mare parte a preocupării lui este vorbirea împotriva onoarei

oamenilor. Aveți în companionii Trimisului lui Allah ﷺ din ziua de la al-Ḥudaybiyah o pildă. Mai târziu, unii dintre ei, căindu-se pentru ceea ce se petrecuse, au spus: *«O, oameni, puneți sub semnul îndoielii părerea proprie în religie!»*"

Îi cer lui Allah Preaputernicul și Mărețul să le dea tuturor izbândă spre ceea ce Îl mulțumește, să ne arate adevărul drept adevăr și să ne ajute să-l urmăm și să ne arate neadevărul drept neadevăr și să ne ajute să-l evităm. El este Cel care aude și răspunde.

Toată lauda I se cuvine lui Allah, Domnul lumilor! Allah să-l binecuvânteze și să le dăruiască pace și binecuvântare robului și Trimisului Său, Profetul nostru Muḥammad, familiei sale și companionilor săi.

A doua prefață

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda I se cuvine lui Allah, care a unit inimile credincioșilor, i-a îndemnat la adunare și unire și i-a avertizat împotriva dezbinării și neînțelegerii! Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat. El a creat și a rânduit, a legiuit și a ușurat și a fost Milostiv față de credincioși. Mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său, care a poruncit ușurarea și vestea bună, spunând: *„Ușurați și nu îngreunați! Dați vești bune și nu-i îndepărtați pe oameni!"* O, Allah, binecuvântează-l și dăruiește-i pace și binecuvântare lui, familiei sale curățite, companionilor săi pe care Allah i-a descris ca fiind aspri față de necredincioși și milostivi între ei și celor care îi urmează cu bunătate până în Ziua Judecății! O, Allah, călăuzește-mă, pregătește călăuzirea pentru mine și călăuzește prin mine! O, Allah, curăță-mi inima de ură și îndreaptă-mi limba spre rostirea adevărului! O, Allah, caut adăpost la Tine de a rătăci ori de a fi dus în rătăcire, de a aluneca ori de a fi făcut să alunec, de a nedreptăți ori de a fi nedreptățit, de a mă purta necugetat ori de a fi tratat cu necugetare.

În cele ce urmează:

Oamenii Sunnei și a comunității sunt cei care urmează ceea ce urmau Trimisul lui Allah ﷺ și companionii săi. Ei sunt numiți după Sunnah Trimisului ﷺ, de care el a îndemnat să ne ținem, spunând: *„Țineți-vă de Sunnah mea și de Sunnah califilor drepți și călăuziți de după mine! Țineți-vă de ea și prindeți-o cu dinții!"* A avertizat împotriva încălcării ei prin cuvintele: *„Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice lucru nou introdus este o inovație, iar orice inovație este rătăcire"* și: *„Cel care se îndepărtează de*

Sunnah mea nu este dintre ai mei." Spre deosebire de ei, ceilalți oameni ai dorințelor și ai inovațiilor au urmat căi pe care Trimisul ﷺ și companionii săi nu le-au urmat. Credința oamenilor Sunnei s-a arătat odată cu trimiterea sa ﷺ, pe când credințele oamenilor dorințelor s-au născut după vremea sa: unele la sfârșitul epocii companionilor, altele după aceea. Trimisul ﷺ a vestit că aceia dintre companionii săi care vor trăi vor prinde această dezbinare și neînțelegere, spunând: *„Cel dintre voi care va trăi va vedea multă neînțelegere."* Apoi i-a îndrumat spre urmarea căii drepte, adică urmarea Sunnei sale și a Sunnei califilor săi drepți, i-a avertizat împotriva lucrurilor nou introduse și le-a vestit că sunt rătăcire. Nu este nici rațional, nici acceptabil ca un adevăr și o călăuzire să le fie ascunse companionilor — Allah să fie mulțumit de ei — și păstrate pentru oameni care vin după ei. Toate aceste inovații nou introduse sunt rele; dacă ar fi fost vreun bine în ele, companionii ar fi ajuns primii la el. Sunt însă un rău cu care au fost încercați mulți dintre cei veniți după ei, care s-au abătut de la calea companionilor. Imamul Mālik — Allah să aibă milă de el — a spus: *„Ultimii acestei comunități nu vor fi îndreptați decât prin ceea ce i-a îndreptat pe primii ei."* De aceea, oamenii Sunnei se raportează la Sunnah, în timp ce alții se raportează la doctrinele lor greșite, precum Jabriyyah, Qadariyyah, Murjiʾah și imamismul celor doisprezece, ori la numele anumitor persoane, precum Jahmiyyah, Zaydiyyah, Ashʿariyyah și Ibāḍiyyah. Nu se poate spune că tot de acest fel ar fi *„wahhābismul"*, numit după șeicul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb — Allah să aibă milă de el —, căci oamenii Sunnei din vremea șeicului Muḥammad și de după el nu își atribuie această numire. El nu a adus ceva nou pentru ca oamenii să fie numiți după el, ci a urmat ceea ce urmau înaintașii drepți, a făcut cunoscută Sunnah, a răspândit-o și a chemat la ea. Această numire o folosesc cei care poartă dușmănie chemării de îndreptare a șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, ca să-i tulbure pe oameni, să-i abată de la urmarea adevărului și a călăuzirii și să-i țină în inovațiile nou introduse care contrazic calea oamenilor Sunnei și a comunității.

Imamul al-Shāṭibī a spus în *„Al-Iʿtiṣām”* (1/79): „ʿAbd al-Raḥmān ibn Mahdī a spus: Mālik ibn Anas a fost întrebat despre Sunnah și a răspuns: *«Ea este ceea ce nu are alt nume decât Sunnah.»* Apoi a recitat:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ﴾

«Aceasta este calea Mea cea dreaptă. Urmați-o și nu urmați celelalte căi, care v-ar despărți de calea Lui!»”

Coran · 6:153

Ibn al-Qayyim a spus în *„Madārij al-sālikīn”* (3/179): *„Unul dintre imami a fost întrebat despre Sunnah și a spus: «Ceea ce nu are alt nume decât Sunnah.» Înseamnă că oamenii Sunnei nu au alt nume la care să se raporteze în afară de ea.”*

În *„Al-Intiqā’”* de Ibn ʿAbd al-Barr, p. 35, se află că un om l-a întrebat pe Mālik: *„Cine sunt oamenii Sunnei?”* El a spus: *„Oamenii Sunnei sunt cei care nu au o poreclă prin care să fie cunoscuți: nici jahmī, nici qadarī, nici rāfiḍī.”*

Fără îndoială, oamenilor Sunnei le revine, în orice vreme și în orice loc, să fie uniți, milostivi unii cu alții și să conlucreze în bine și în teama de Allah.

Este dureros că în vremea noastră între unii dintre oamenii Sunnei au apărut înstrăinare și neînțelegere, în urma cărora au ajuns să se ocupe unii de alții prin critici, avertismente și îndepărtare. Eforturile lor ar fi trebuit să fie îndreptate împreună către ceilalți: necredincioșii și oamenii inovațiilor care se împotrivesc oamenilor Sunnei. Între ei ar fi trebuit să fie uniți și milostivi, amintindu-și unii altora adevărul cu blândețe și bunătate.

Am socotit potrivit să scriu câteva cuvinte ca sfat pentru toți aceștia, cerându-I lui Allah Preaputernicul și Mărețul să le facă folositoare. Nu doresc decât îndreptarea atât cât pot; izbânda mea

nu este decât prin Allah, în El mă încred și către El mă întorc. Am numit acest sfat *„Oameni ai Sunnei, fiți blânzi unii cu alții”*.

Îi cer lui Allah să le dea tuturor izbândă și îndreptare, să îndrepte legăturile dintre ei, să le unească inimile, să-i călăuzească pe căile păcii și să-i scoată din întunecimi la lumină. El este Cel care aude și răspunde.

1 Binefacerea vorbirii și a exprimării

Binefacerile lui Allah asupra robilor Săi sunt nenumărate. Una dintre cele mai mari este vorbirea, prin care omul arată ce dorește, rostește drept, poruncește binele și oprește răul. Cel lipsit de ea nu poate împlini acestea și nu se poate înțelege cu alții decât prin semne sau, dacă știe, prin scris. Allah Preaputernicul și Mărețul a spus:

﴿وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَآ أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَىٰهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِى هُوَ وَمَن يَأْمُرُ بِٱلْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾

„Allah dă ca pildă doi bărbați: unul este mut, nu este în stare de nimic și este o povară pentru stăpânul său; oriunde îl trimite, nu aduce niciun bine. Este el deopotrivă cu cel care poruncește dreptatea și se află pe o cale dreaptă?”

Coran · Al-Naḥl,16:76

În explicarea lui s-a spus că este o pildă pe care Allah o dă pentru Sine și pentru idol. S-a spus și că este o pildă pentru necredincios și credincios. Al-Qurṭubī a spus (9/149): *„Aceasta s-a relatat de la Ibn ʿAbbās și este o explicație bună, fiindcă le cuprinde pe amândouă.”* Este limpede neputința robului mut care nu-i este de folos altuia și de care stăpânul său nu poate avea folos, oriunde l-ar îndrepta.

Allah Preaputernicul și Mărețul a spus:

﴿فَوَرَبِّ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ﴾

„Pe Domnul cerului și al pământului, acesta este adevărul, întocmai cum este adevărat că voi vorbiți."

Coran · Al-Dhāriyāt,51:23

Allah a jurat pe Sine Însuși că învierea și răsplata pentru fapte sunt adevărate, după cum vorbirea celor cărora li se adresează este un fapt real și împlinit. În aceasta se află scoaterea în evidență a binefacerii vorbirii.

Slăvitul a spus:

﴿خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ ۝ عَلَّمَهُ ٱلْبَيَانَ﴾

„El l-a creat pe om și l-a învățat exprimarea."

Coran · Al-Raḥmān,55:3–4

Al-Ḥasan a explicat *„exprimarea"* prin vorbire. Aceasta scoate în evidență binefacerea vorbirii, prin care omul poate arăta ceea ce dorește.

Cel Preaînalt a spus:

﴿أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ ۝ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ﴾

„Oare nu i-am făcut doi ochi, o limbă și două buze?"

Coran · Al-Balad,90:8–9

Ibn Kathīr a spus în explicarea sa: *„«Oare nu i-am făcut doi ochi?», ca să vadă cu ei; «o limbă», cu care să vorbească și să arate ceea ce are în sine; «și două buze», care îl ajută să vorbească și să mănânce și îi înfrumusețează fața și gura."*

Se știe că această binefacere este cu adevărat binefacere numai când vorbirea slujește binelui. Folosită spre rău, ea devine o povară pentru cel care o are, iar cel lipsit de ea este într-o stare mai bună.

2 Păzirea limbii și rostirea numai a binelui

Allah Preaputernicul și Mărețul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا ۝
يُصۡلِحۡ لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا﴾

„O, voi cei care credeți, temeți-vă de Allah și rostiți cuvinte drepte! El vă va îndrepta faptele și vă va ierta păcatele. Cel care ascultă de Allah și de Trimisul Său a dobândit o izbândă măreață.”

Coran · 33:70–71

Allah Preaputernicul și Mărețul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجْتَنِبُواْ كَثِيرًا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ ٱلظَّنِّ إِثْمٌۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًاۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ﴾

„O, voi cei care credeți, feriți-vă de multe bănuieli, căci unele bănuieli sunt păcat! Nu vă iscodiți și nu vă bârfiți unii pe alții! I-ar plăcea vreunuia dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort? V-ați scârbi de ea! Temeți-vă de Allah! Allah primește căința și este Îndurător.”

Coran · 49:12

Cel Preaînalt a spus:

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِۦ نَفْسُهُۥ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ ٱلْوَرِيدِ ۝ إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٌ ۝ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾

„Noi l-am creat pe om și știm ceea ce îi șoptește sufletul; Noi suntem mai aproape de el decât vena jugulară. Când cei doi primitori primesc, așezați la dreapta și la stânga, el nu rostește niciun cuvânt fără să aibă lângă el un supraveghetor pregătit."

Coran · 50:16–18

Cel Preaînalt a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَـٰتِ بِغَيْرِ مَا ٱكْتَسَبُوا۟ فَقَدِ ٱحْتَمَلُوا۟ بُهْتَـٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا﴾

„Cei care îi nedreptățesc pe credincioși și pe credincioase fără ca aceștia să fi săvârșit ceva au luat asupra lor o calomnie și un păcat vădit."

Coran · 33:58

În Ṣaḥīḥ Muslim (2589), de la Abū Hurayrah, se află că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„Știți ce este bârfa?"* Ei au spus: *„Allah și Trimisul Său știu mai bine."* El a spus: *„Să-l pomenești pe fratele tău prin ceea ce nu-i place."* A fost întrebat: *„Dar dacă fratele meu are ceea ce spun?"* El a spus: *„Dacă are ceea ce spui, l-ai bârfit; iar dacă nu are ceea ce spui, l-ai calomniat."*

Allah Preaputernicul și Mărețul a spus:

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۚ إِنَّ ٱلسَّمْعَ وَٱلْبَصَرَ وَٱلْفُؤَادَ كُلُّ أُو۟لَٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔولًا﴾

„Nu urma ceea ce nu cunoști! Auzul, văzul și inima — pentru toate acestea se va cere socoteală."

Coran · 17:36

De la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — s-a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Allah este mulțumit pentru voi de trei lucruri și urăște pentru voi trei lucruri. Este mulțumit să-L adorați fără să-I asociați nimic, să vă țineți cu toții de frânghia lui Allah și să nu vă dezbinați. Urăște pentru voi zvonurile, mulțimea întrebărilor și risipirea averii."

Relatat de Muslim (1715). Cele trei lucruri urâte se află și în hadithul lui al-Mughīrah la al-Bukhārī (2408) și Muslim.

De la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — s-a relatat de la Profet ﷺ: *„Fiului lui Adam i-a fost scrisă partea sa de adulter, pe care o va ajunge negreșit. Adulterul ochilor este privirea, al urechilor este ascultarea, al limbii este vorbirea, al mâinii este atingerea, al piciorului este mersul, iar inima dorește și poftește. Organul intim le împlinește ori le dezminte."* Relatat de al-Bukhārī (6612) și Muslim (2657); formularea este a lui Muslim.

Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (10), de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr — Allah să fie mulțumit de amândoi —, că Profetul ﷺ a spus: *„Musulmanul este cel de a cărui limbă și mână musulmanii sunt feriți."* Muslim l-a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (64), cu formularea că un om l-a întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ: *„Care dintre musulmani este mai bun?"* El a spus: *„Cel de a cărui limbă și mână musulmanii sunt feriți."*

Muslim a relatat și din hadithul lui Jābir (65), cu formularea hadithului lui ʿAbd Allāh ibn ʿAmr de la al-Bukhārī.

Al-Ḥāfiẓ a spus în explicarea hadithului: *„Hadithul are un înțeles general în privința limbii, nu și a mâinii, fiindcă limba poate vorbi despre cei din trecut, despre cei de acum și despre cei care vor veni, spre deosebire de mână. Da, mâna poate lua parte împreună cu limba la aceasta prin scris, iar înrâurirea ei în această privință este mare."*

În acest sens spune poetul:

Am scris, știind în ziua scrierii mele
că mâna mea va pieri, iar scrisul ei va rămâne.
Dacă a lucrat bine, va primi bine asemenea lui;
iar dacă a lucrat rău, socoteala lui îmi revine.

Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (6474), de la Sahl ibn Saʿd — Allah să fie mulțumit de el —, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Cel care îmi garantează ceea ce se află între fălcile sale și ceea ce se află între picioarele sale, îi garantez Paradisul."

Prin ceea ce se află între fălci și între picioare se înțeleg limba și organul intim.

Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (6475) și Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (74), de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el —, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să spună bine ori să tacă"*, până la sfârșitul hadithului.

Al-Nawawī a spus în explicarea acestui hadith din comentariul său la cele patruzeci de hadithuri: *„Al-Shāfiʿī a spus: sensul hadithului este că, atunci când vrea să vorbească, omul să se gândească. Dacă îi este limpede că nu va avea niciun rău, să vorbească. Dacă îi este limpede că există un rău sau are îndoială în această privință, să se abțină."* A transmis de la unii și cuvintele: *„Dacă ați cumpăra hârtia pentru îngerii care vă păzesc, ați tăcea de la multe vorbe."*

Imamul Abū Ḥātim ibn Ḥibbān al-Bustī a spus în *„Rawḍat al-ʿuqalāʾ wa-nuzhat al-fuḍalāʾ"*, p. 45: *„Omul înțelept trebuie să păstreze tăcerea până când vorbirea îi devine necesară. Cât de mulți sunt cei care regretă după ce au vorbit și cât de puțini cei care regretă după ce au tăcut! Cel cu suferința cea mai îndelungată și*

încercarea cea mai mare este acela încercat cu o limbă slobodă și o inimă închisă."

El a spus și, la p. 47: *„Înțeleptul trebuie să fie drept cu urechile sale în raport cu gura sa și să știe că i s-au dat două urechi și o singură gură ca să asculte mai mult decât vorbește. Dacă vorbește, se poate să regrete; dacă nu vorbește, nu regretă. Poate să retragă ceea ce nu a spus mai ușor decât să retragă ceea ce a spus. Cuvântul pe care l-a rostit îl stăpânește; cât timp nu l-a rostit, el îl stăpânește."*

El a spus și, la p. 49: *„Limba înțeleptului se află în urma inimii sale. Când vrea să spună ceva, se întoarce la inimă: dacă îi este de folos, spune, altfel nu. Neștiutorul își are inima în vârful limbii: spune tot ce îi vine pe limbă. Cel care nu-și păzește limba nu și-a înțeles religia."*

Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (6477) și Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (2988), cu formularea lui Muslim, de la Abū Hurayrah, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> *„Robul rostește un cuvânt fără să-i cerceteze urmările, iar din pricina lui cade în Foc mai departe decât depărtarea dintre răsărit și apus."*

La sfârșitul hadithului în care Profetul ﷺ îl sfătuiește pe Muʿādh, relatat de al-Tirmidhī (2616), care a spus că este *„ḥasan ṣaḥīḥ"*, se află cuvintele sale ﷺ: *„Oare altceva îi aruncă pe oameni în Foc pe fețe ori pe nări decât roadele limbilor lor?"* A spus aceasta răspunzând întrebării lui Muʿādh — Allah să fie mulțumit de el: *„O, Profet al lui Allah, ni se va cere socoteală pentru ceea ce vorbim?"*

Al-Ḥāfiẓ Ibn Rajab a spus în explicarea sa din *„Jāmiʿ al-ʿulūm wa-l-ḥikam"* (2/147): *„Prin roadele limbilor se înțeleg răsplata și pedeapsa pentru vorbirea interzisă. Prin vorba și fapta sa, omul seamănă fapte bune și rele, apoi în Ziua Învierii culege ceea ce a semănat. Cel care seamănă bine prin vorbă ori faptă culege cinste; cel care seamănă rău prin vorbă ori faptă culege mâine regret."*

El a spus (2/146): *„Aceasta arată că oprirea, stăpânirea și ținerea în frâu a limbii sunt temelia întregului bine. Cel care își stăpânește limba și-a stăpânit, și-a întărit și și-a rânduit treburile."*

A transmis (2/149) de la Yūnus ibn ʿUbayd că a spus: *„Nu am văzut pe cineva atent la limba sa fără să văd aceasta ca îndreptare în restul faptelor sale."* Și de la Yaḥyā ibn Abī Kathīr: *„Când vorbirea unui om s-a îndreptat, am recunoscut aceasta în restul faptelor sale; iar când vorbirea unui om s-a stricat, am recunoscut aceasta în restul faptelor sale."*

Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (2581), de la Abū Hurayrah, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„Știți cine este falitul?"* Ei au spus: *„Falitul între noi este cel care nu are niciun dirham și niciun bun."* El a spus: *„Falitul din comunitatea mea este cel care vine în Ziua Învierii cu rugăciune, post și zakāt, dar vine și cu faptul că l-a insultat pe acesta, l-a calomniat pe acela, a mâncat averea acestuia, a vărsat sângele aceluia și l-a lovit pe acesta. Unuia i se dă din faptele lui bune și altuia din faptele lui bune. Dacă faptele sale bune se sfârșesc înainte de a fi împlinit tot ce datorează, se ia din păcatele lor și se pun asupra lui, apoi este aruncat în Foc."*

Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (2564), de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el —, un hadith lung, în încheierea căruia se află: *„Este de ajuns rău pentru un om să-l disprețuiască pe fratele său musulman. Tot ce ține de musulman este oprit altui musulman: sângele său, averea sa și onoarea sa."*

Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (1739) și Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său — formularea este a lui al-Bukhārī — de la Ibn ʿAbbās — Allah să fie mulțumit de amândoi: *„Trimisul lui Allah ﷺ le-a ținut oamenilor o predică în Ziua Jertfei și a spus: «O, oameni, ce zi este aceasta?» Ei au spus: «O zi sfântă.» El a spus: «Ce ținut este acesta?» Ei au spus: «Un ținut sfânt.» El a spus: «Ce lună este aceasta?» Ei au spus: «O lună sfântă.» El a spus: «Sângele vostru, averile voastre și onoarea voastră vă sunt oprite unii altora, precum sfințenia acestei zile a voastre, în acest ținut al vostru, în această lună a voastră.» A repetat-o de mai multe ori, apoi și-a ridicat capul și a spus: «O, Allah, am transmis? O, Allah, am transmis?»"* Ibn ʿAbbās a spus: *„Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu, acesta este sfatul său pentru comunitatea sa! Cel de față să-i transmită celui absent! Nu vă întoarceți după mine la necredință, lovindu-vă unii pe alții peste gât!"*

Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (2674), de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el —, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Cel care cheamă la călăuzire va avea o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără ca aceasta să scadă ceva din răsplățile lor. Cel care cheamă la rătăcire va avea un păcat asemenea păcatelor celor care îl urmează, fără ca aceasta să scadă ceva din păcatele lor."

Al-Ḥāfiẓ al-Mundhirī a spus în *„Al-Targhīb wa-l-tarhīb"* (1/65), comentând hadithul: *„Când fiul lui Adam moare, fapta sa se întrerupe, în afară de trei..."*, până la sfârșitul hadithului: *„Cel care copiază cunoașterea folositoare are răsplata sa și răsplata celui care o citește, o copiază ori o pune în practică după el, cât timp îi rămân scrisul și punerea lui în practică, potrivit acestui hadith și altora asemănătoare lui. Cel care copiază lucruri nefolositoare, care aduc păcat, poartă păcatul său și păcatul celui care le citește, le copiază ori le pune în practică după el, cât timp îi rămân scrisul și punerea lui în practică, potrivit hadithurilor de mai înainte: «Cel care întemeiază o practică bună ori rea». Allah știe cel mai bine."*

Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (6502), de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el —, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Allah a spus: ‹Cel care îi este dușman unui apropiat al Meu, îi vestesc război›», până la sfârșitul hadithului.

3 Bănuiala și iscodirea

Allah Preaînaltul spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجْتَنِبُواْ كَثِيرًا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ ٱلظَّنِّ إِثْمٌۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ﴾

O, voi cei care credeți! Feriți-vă de multe bănuieli, căci unele bănuieli sunt păcat, și nu vă iscodiți!

Coran · 49:12

Acest verset nobil poruncește să ne ferim de multe bănuieli, arată că unele dintre ele sunt păcat și interzice iscodirea. Iscodirea înseamnă căutarea defectelor oamenilor și apare ca urmare a gândului rău despre ei.

Profetul ﷺ a spus:

„Feriți-vă de bănuială, căci bănuiala este cea mai mincinoasă vorbire! Nu căutați veștile ascunse unii despre alții, nu vă iscodiți, nu vă invidiați, nu vă urâți, nu vă întoarceți spatele unii altora și fiți, robi ai lui Allah, frați!"

Relatat de al-Bukhārī (6064) și Muslim (2563).

Conducătorul credincioșilor, ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, a spus: *„Să nu gândești decât de bine despre un cuvânt rostit de fratele tău credincios, cât timp îi poți găsi o interpretare bună."* Ibn Kathīr l-a menționat în comentariul versetului din sura al-Ḥujurāt.

Bakr ibn ʿAbd Allāh al-Muzanī a spus, după cum este consemnat în biografia sa din Tahdhīb al-Tahdhīb: *„Ferește-te de vorba pentru care, dacă ai dreptate, nu primești răsplată, iar dacă greșești, săvârșești un păcat: anume, gândul rău despre fratele tău."*

Abū Qilābah ʿAbd Allāh ibn Zayd al-Jarmī a spus, după cum apare în al-Ḥilyah de Abū Nuʿaym (2/285): *„Dacă auzi despre fratele tău ceva ce nu-ți place, caută-i o scuză pe cât poți. Dacă nu-i*

găsești nicio scuză, spune-ți: «Poate că fratele meu are o scuză pe care eu nu o cunosc.»"

Sufyān ibn Ḥusayn a spus: *„Am vorbit de rău un om în prezența lui Iyās ibn Muʿāwiyah. El m-a privit în față și m-a întrebat: «Ai luptat împotriva romanilor?» Am răspuns: «Nu.» M-a întrebat: «Dar împotriva celor din Sind, din India și a turcilor?» Am răspuns: «Nu.» Atunci a spus: «Așadar, romanii, cei din Sind, din India și turcii sunt feriți de tine, dar fratele tău musulman nu este ferit de tine?!» După aceasta n-am mai repetat-o."* Al-Bidāyah wa-l-Nihāyah de Ibn Kathīr (13/121).

Spun: cât de frumos este acest răspuns al lui Iyās ibn Muʿāwiyah, care era cunoscut pentru inteligența sa! Acest răspuns este o dovadă a inteligenței lui.

Abū Ḥātim ibn Ḥibbān al-Bustī a spus în Rawḍat al-ʿUqalāʾ (p. 131): *„Omul cu judecată trebuie să caute să rămână nevătămat, renunțând la iscodirea defectelor oamenilor și preocupându-se de îndreptarea propriilor defecte. Cel care se ocupă de propriile defecte, în locul defectelor altuia, își odihnește trupul și nu-și obosește inima. Ori de câte ori descoperă un defect al său, îi este mai ușor să suporte unul asemănător pe care îl vede la fratele său. Iar cel care se ocupă de defectele oamenilor, în locul propriilor defecte, ajunge cu inima oarbă și trupul obosit, iar renunțarea la propriile defecte îi devine grea."*

Tot el a spus (p. 133): *„Iscodirea face parte dintre ramurile ipocriziei, după cum gândul bun face parte dintre ramurile credinței. Omul cu judecată gândește de bine despre frații săi și își poartă singur grijile și tristețile; omul neștiutor gândește de rău despre frații săi și nu se gândește la propriile fărădelegi și necazuri."*

4 Blândețea și bunătatea

Allah l-a descris pe Profetul Său Muḥammad ﷺ ca având un caracter măreț și a spus:

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾

Tu ai, cu adevărat, un caracter măreț.

Coran · 68:4

L-a descris ca fiind blând și îngăduitor, spunând:

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ لَٱنفَضُّوا۟ مِنْ حَوْلِكَ﴾

Datorită îndurării lui Allah ai fost blând cu ei. Dacă ai fi fost aspru și cu inima împietrită, s-ar fi îndepărtat din jurul tău.

Coran · 3:159

Și l-a descris ca fiind îndurător și milostiv față de credincioși, spunând:

﴿لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

A venit la voi un Trimis dintre voi; greu îi este ceea ce vă apasă, este preocupat de binele vostru, iar față de credincioși este plin de bunătate și îndurător.

Coran · 9:128

Trimisul ﷺ a poruncit blândețea și a îndemnat la ea, spunând: *„Ușurați și nu îngreunați! Dați vești bune și nu-i îndepărtați pe*

oameni!" Relatat de al-Bukhārī (69) și Muslim (1734), de la Anas. Muslim (1732) l-a relatat și de la Abū Mūsā, astfel: *„Dați vești bune și nu-i îndepărtați pe oameni! Ușurați și nu îngreunați!"* Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (220), de la Abū Hurayrah, că Trimisul lui Allah ﷺ le-a spus companionilor săi, în întâmplarea beduinului care urinase în moschee: *„Lăsați-l și turnați peste urina lui o găleată de apă sau un vas cu apă! Ați fost trimiși să ușurați, nu să îngreunați."*
Al-Bukhārī (6927) a relatat de la ʿĀʾishah că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„O, ʿĀʾishah! Allah este Blând și iubește blândețea în toate lucrurile."* Muslim (2593) a relatat astfel: *„O, ʿĀʾishah! Allah este Blând și iubește blândețea. El dă pentru blândețe ceea ce nu dă pentru asprime și ceea ce nu dă pentru altceva."* Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (2594), de la ʿĀʾishah, că Profetul ﷺ a spus:

> *„Blândețea nu se află într-un lucru fără să-l înfrumusețeze și nu este îndepărtată dintr-un lucru fără să-l urâțească."*

Tot Muslim (2592) a relatat de la Jarīr ibn ʿAbd Allāh că Profetul ﷺ a spus: *„Cel lipsit de blândețe este lipsit de bine."*
Allah le-a poruncit celor doi nobili profeți Mūsā și Hārūn — pacea și binecuvântările să fie asupra lor — să-l cheme pe Faraon cu blândețe și îngăduință, spunând:

﴿ٱذْهَبَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ۝ فَقُولَا لَهُۥ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ﴾

Mergeți amândoi la Faraon, căci el a întrecut măsura! Vorbiți-i cu blândețe, poate că își va aminti sau se va teme.

Coran · 20:43–44

Allah i-a descris pe nobilii companioni ca fiind milostivi unii cu alții, spunând:

﴿مُّحَمَّدٞ رَّسُولُ ٱللَّهِۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلۡكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيۡنَهُمۡۖ﴾

Muḥammad este Trimisul lui Allah, iar cei care sunt cu el sunt aspri față de necredincioși și milostivi între ei.

Coran · 48:29

5 Învățatul care greșește: scuzarea lui, fără a-l declara inovator și fără a-l boicota

Nimeni nu este ferit de greșeală după Trimisul lui Allah ﷺ. Niciun învățat nu este lipsit de greșeli. Cel care greșește nu este urmat în greșeala sa, dar nici nu trebuie făcută din acea greșeală un pretext pentru a-l defăima și a avertiza împotriva lui. Dimpotrivă, puținele sale greșeli sunt iertate în raport cu numeroasele lucruri în care are dreptate. Dacă un asemenea învățat a murit, se beneficiază de știința lui, având grijă să nu fie urmat în greșeală, se fac rugi pentru el și se cere îndurare pentru el. Celui care este în viață, fie învățat, fie căutător al cunoașterii, i se atrage atenția asupra greșelii sale cu blândețe, bunătate și dorința ca el să fie ferit de greșeală și să revină la adevăr.

Printre învățații care au murit și care au avut greșeli în unele chestiuni de credință, dar de a căror știință învățații și căutătorii cunoașterii nu se pot lipsi, se numără imamii al-Bayhaqī, al-Nawawī și Ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī. Lucrările lor se află între referințele importante ale celor care se ocupă cu studiul.

Despre imamul Aḥmad ibn Ḥusayn Abū Bakr al-Bayhaqī, al-Dhahabī a spus în al-Siyar (18/163 și urm.): *„Este memoratorul de hadith, marele învățat, cel sigur în transmitere, juristul, Șeicul Islamului."* Și a spus: *„Știința sa a fost binecuvântată, iar el a alcătuit lucrări folositoare."* A mai spus: *„S-a retras în satul său, dedicându-se adunării și alcătuirii lucrărilor, și a întocmit al-Sunan al-Kabīr în zece volume, fără ca cineva să aibă ceva asemănător."* A menționat multe alte cărți ale lui. Cartea sa al-Sunan al-Kubrā este tipărită în zece volume mari. El a citat și cuvintele

memoratorului de hadith ʿAbd al-Ghāfir ibn Ismāʿīl: *„Lucrările sale se apropie de o mie de fascicule, în domenii în care nimeni nu l-a precedat. A îmbinat știința hadithului cu jurisprudența, lămurirea defectelor ascunse ale hadithurilor și arătarea felului în care se împacă hadithurile."* Al-Dhahabī a mai spus: *„Lucrările lui al-Bayhaqī au o mare valoare și sunt bogate în foloase. Puțini și-au alcătuit lucrările cu măiestria imamului Abū Bakr. Învățatul trebuie să le acorde atenție, mai ales lucrării sale al-Sunan al-Kubrā."*

Despre imamul Yaḥyā ibn Sharaf al-Nawawī, al-Dhahabī a spus în Tadhkirat al-Ḥuffāẓ (4/259): *„Imamul, memoratorul de hadith fără seamăn, pilda de urmat, Șeicul Islamului, un reper între cei apropiați de Allah… autorul lucrărilor folositoare."* Și a spus: *„Pe lângă străduința sa împotriva propriului suflet, grija pentru cele mai fine cerințe ale evlaviei, conștiința supravegherii lui Allah, curățirea sufletului de impurități și înlăturarea dorințelor lui, era memorator al hadithului, cunoscător al ramurilor sale, al transmițătorilor, al relatărilor autentice și al celor cu defecte ascunse, fiind o autoritate în cunoașterea școlii juridice."*

Ibn Kathīr a spus în al-Bidāyah wa-l-Nihāyah (17/540): *„Apoi s-a îngrijit de alcătuirea lucrărilor și a adunat foarte mult. Pe unele le-a încheiat, pe altele nu. Între cele încheiate se numără Sharḥ Muslim, al-Rawḍah, al-Minhāj, al-Riyāḍ, al-Adhkār, al-Tibyān, Taḥrīr al-Tanbīh wa-Taṣḥīḥih, Tahdhīb al-Asmāʾ wa-l-Lughāt, Ṭabaqāt al-Fuqahāʾ și altele. Între cele neîncheiate — care, dacă ar fi fost încheiate, n-ar fi avut egal în domeniul lor — se află comentariul la al-Muhadhdhab, pe care l-a numit al-Majmūʿ. A ajuns în el până la cartea despre camătă. A lucrat cu măiestrie, a făcut bine, a adus foloase și a criticat temeinic. A precizat în el chestiunile de jurisprudență ale școlii sale și ale altor școli, a cercetat hadithul așa cum se cuvine, expresiile rare, limba și lucruri importante care nu se găsesc decât acolo… Nu cunosc între cărțile de jurisprudență una mai bună, deși are nevoie de multe lucruri care să-i fie adăugate și completate."*

Cu toată această bogăție a lucrărilor și măiestria lor, el nu a fost dintre cei care au trăit mult. Viața sa a durat patruzeci și cinci de ani: s-a născut în anul 631 h. și a murit în anul 676 h.

Cât despre memoratorul de hadith Aḥmad ibn ʿAlī ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī, el este imamul cunoscut prin numeroasele sale lucrări. Cea mai importantă este Fatḥ al-Bārī, comentariul la Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, o referință de mare însemnătate pentru învățați. Între ele se mai află al-Iṣābah, Tahdhīb al-Tahdhīb, prescurtarea sa al-Taqrīb, Lisān al-Mīzān, Taʿjīl al-Manfaʿah, Bulūgh al-Marām și altele.

Dintre contemporani îl amintesc pe marele învățat și specialist în hadith, șeicul Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī. Nu cunosc pe nimeni asemenea lui în vremea noastră în grija pentru hadith și în întinderea cunoașterii lui. Totuși, nu a fost ferit de a ajunge la unele păreri pe care mulți le socotesc greșeli. De pildă, preocuparea sa pentru chestiunea acoperirii femeii și susținerea că acoperirea feței nu este obligatorie, ci recomandată. Chiar dacă ceea ce a spus ar fi adevărat, acesta ar fi dintre adevărurile care ar trebui ținute ascunse, din pricina faptului că unele femei care își doresc să-și descopere fața s-au sprijinit pe el. La fel, afirmația sa din cartea Șifat ṣalāt al-nabī ﷺ: *„Așezarea mâinilor pe piept după înclinare este o inovație rătăcitoare”*, deși aceasta este o chestiune asupra căreia există dezacord. La fel, ceea ce a menționat în al-Silsilah al-ḍaʿīfah (2355), anume că netăierea părului din barbă care depășește lungimea unui pumn este dintre inovațiile adăugate unei practici legitime, precum și interzicerea pentru femei a bijuteriilor de aur în formă de cerc. Deși dezaprob părerile sale în aceste chestiuni, eu nu mă pot lipsi de cărțile sale și de folosirea lor și socotesc că nici alții nu se pot lipsi de ele. Cât de frumoase sunt cuvintele imamului Mālik — Allah să aibă milă de el: *„De la oricine se iau unele vorbe și se resping altele, în afară de cel aflat în acest mormânt”*, arătând către mormântul Profetului ﷺ.

Urmează câteva citate de la un grup de învățați care stabilesc și lămuresc iertarea greșelilor învățatului în raport cu numeroasele lucruri în care are dreptate:

Saʿīd ibn al-Musayyab (93 h.) a spus: *„Nu există învățat, om de neam ales sau om cu merite care să nu aibă vreun defect. Dar cel ale cărui merite sunt mai multe decât lipsurile vede cum lipsurile îi sunt*

acoperite de merite, după cum cel dominat de lipsuri își pierde meritele. Altcineva a spus: învățatul nu este ferit de greșeală. Cel care greșește puțin și are dreptate mult este un învățat; cel care are dreptate puțin și greșește mult este un neștiutor." Jāmiʿ bayān al-ʿilm wa-faḍlih de Ibn ʿAbd al-Barr (2/48).

ʿAbd Allāh ibn al-Mubārak (181 h.) a spus: *„Când însușirile bune ale unui om sunt mai multe decât cele rele, nu sunt pomenite cele rele; când cele rele sunt mai multe decât cele bune, nu sunt pomenite cele bune."* Siyar aʿlām al-nubalāʾ de al-Dhahabī (8/352, ediția întâi).

Imamul Aḥmad (241 h.) a spus: *„Nu a trecut podul venind din Khurāsān cineva asemenea lui Isḥāq — adică Ibn Rāhawayh —, chiar dacă nu este de acord cu noi în unele lucruri. Oamenii nu au încetat să aibă păreri diferite unii de alții."* Siyar aʿlām al-nubalāʾ (11/371).

Abū Ḥātim ibn Ḥibbān (354 h.) a spus: *„ʿAbd al-Malik — adică Ibn Abī Sulaymān — era dintre oamenii aleși ai Kūfei și dintre memoratorii ei de hadith. Celui care memorează și relatează din memorie i se întâmplă, de obicei, să greșească. Nu este drept să fie părăsit hadithul unui șeic sigur în transmitere, a cărui integritate este stabilită, din pricina unor greșeli în relatările lui. Dacă am urma această cale, ar trebui să părăsim hadithurile lui al-Zuhrī, Ibn Ǧurayj, al-Thawrī și Shuʿbah, căci erau oameni ai memorării și ai preciziei și relatau din memorie, fără a fi feriți de greșeli în relatări. Dimpotrivă, precauția și calea mai potrivită într-un asemenea caz sunt acceptarea relatărilor transmițătorului sigur și lăsarea deoparte a celor în care s-a dovedit că a greșit, atât timp cât greșelile nu se înmulțesc până ajung să depășească relatările sale corecte. Dacă se întâmplă aceasta, atunci merită să fie părăsit."* Al-Thiqāt (7/97–98).

Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah (728 h.) a spus: „Trebuie știut că grupările care se raportează la anumiți conducători în temeliile religiei și în teologia speculativă se află pe trepte diferite. Unii au contrazis Sunnah în principii mari, iar alții nu au contrazis-o decât în chestiuni fine.

Unii au răspuns altor grupări mai îndepărtate de Sunnah decât ei. Sunt de lăudat pentru falsitatea pe care au respins-o și pentru

adevărul pe care l-au spus, dar au depășit dreptatea în răspunsul lor, negând o parte a adevărului și afirmând o parte a falsității. Au respins astfel o inovație mare printr-o inovație mai ușoară și o falsitate printr-o falsitate mai ușoară. Aceasta este starea celor mai mulți adepți ai teologiei speculative care se raportează la Sunnah și la comunitate.

Dacă asemenea oameni nu fac din ceea ce au inovat o doctrină prin care se despart de comunitatea musulmanilor, întemeindu-și pe ea prietenia și dușmănia, atunci aceasta face parte din greșelile pentru care Allah, Slăvitul și Preaînaltul, îi iartă pe credincioși.

De aceea, mulți dintre înaintașii și imamii comunității au căzut în asemenea lucruri: au rostit, în urma efortului de judecată, păreri care contrazic ceea ce este stabilit în Carte și în Sunnah. Ei se deosebesc de cel care se aliază cu acela care este de acord cu el și îl dușmănește pe cel care îl contrazice, desparte comunitatea musulmanilor, îl declară necredincios ori păcătos pe cel care îl contrazice, dar nu și pe cel care este de acord cu el, în chestiuni de opinie și de efort de judecată, și socotește îngăduită lupta împotriva celui care îl contrazice, dar nu și împotriva celui care este de acord cu el. Aceștia sunt dintre oamenii dezbinării și ai neînțelegerilor." Majmūʿ al-Fatāwā (3/348–349).

Tot el a spus (19/191–192): „Mulți dintre cei capabili de efort de judecată, dintre înaintași și dintre cei de după ei, au spus și au făcut lucruri care sunt inovații fără să știe că sunt inovații: fie din pricina unor hadithuri slabe pe care le-au crezut autentice, fie din pricina unor versete din care au înțeles altceva decât sensul lor, fie din pricina unei păreri la care au ajuns, în timp ce existau texte în acea chestiune care nu le parveniseră. Dacă omul se teme de Domnul său pe cât poate, este cuprins în cuvintele Sale:

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا﴾

Domnul nostru, nu ne lua la socoteală dacă uităm sau greșim!
Coran · 2:286

Iar în relatarea autentică se află că Allah a spus: *«Am făcut aceasta.»*"

Imamul al-Dhahabī (748 h.) a spus: *„Dacă un mare imam al științei are dreptate în multe lucruri, este cunoscut pentru căutarea adevărului, are o știință întinsă, o inteligență vădită și este cunoscut pentru îndreptarea sa, evlavie și urmarea adevărului, îi sunt iertate alunecările. Nu-l declarăm rătăcit, nu-l aruncăm deoparte și nu-i uităm meritele. Da, nici nu-l urmăm în inovația și greșeala sa și nădăjduim să se căiască pentru ele."* Siyar aʿlām al-nubalāʾ (5/271).

El a mai spus: *„Dacă, ori de câte ori un imam ar greși prin efortul său de judecată într-o chestiune particulară, o greșeală care îi este iertată, ne-am ridica împotriva lui, l-am declara inovator și l-am boicota, n-ar mai rămâne alături de noi nici Ibn Naṣr, nici Ibn Mandah, nici cei mai mari decât ei. Allah este Cel care călăuzește făpturile către adevăr și El este Cel mai Milostiv dintre cei milostivi. Căutăm adăpost la Allah de patimă și de asprime."* Al-Siyar (14/39–40).

A mai spus: *„Dacă l-am desconsidera și l-am declara inovator pe oricine greșește în efortul său de judecată, deși credința lui este sănătoasă și el caută să urmeze adevărul, puțini imami ar mai rămâne alături de noi. Allah să aibă milă de toți, prin bunătatea și generozitatea Sa!"* Al-Siyar (14/376).

Și a spus: *„Iubim Sunnah și pe oamenii ei. Îl iubim pe învățat pentru urmarea adevărului și însușirile sale lăudabile, dar nu iubim ceea ce a inovat printr-o interpretare care poate fi scuzată. Ceea ce se ia în seamă este mulțimea însușirilor bune."* Al-Siyar (20/46).

Ibn al-Qayyim (751 h.) a spus: *„Recunoașterea meritelor imamilor Islamului, a valorii, drepturilor și treptelor lor și a faptului că meritul, știința și sinceritatea lor față de Allah și de Trimisul Său nu obligă la acceptarea tuturor vorbelor lor; iar faptul că în răspunsurile lor juridice se găsesc chestiuni în care le-a rămas ascuns ceea ce a adus Trimisul și în care au vorbit potrivit științei la care au ajuns, deși adevărul era altul, nu îngăduie respingerea tuturor părerilor lor, micșorarea lor și vorbirea împotriva lor. Acestea sunt două extreme care se abat de la calea dreaptă, iar calea dreaptă este între ele: nu-i socotim păcătoși și nici infailibili."* Apoi a spus: *„Cel care cunoaște Legea și realitatea știe cu certitudine că un om de seamă, care are merite și urme bune în Islam și o poziție*

însemnată în Islam și între oamenii săi, poate avea o scăpare și o alunecare pentru care este scuzat, ba chiar răsplătit pentru efortul său de judecată. Nu este îngăduit să fie urmat în ea și nu este îngăduit să i se șteargă locul, autoritatea și rangul din inimile musulmanilor." Iʿlām al-Muwaqqiʿīn (3/295).

Ibn Rajab al-Ḥanbalī (795 h.) a spus: *„Allah nu a voit infailibilitate pentru nicio carte în afară de Cartea Sa. Drept este cel care iartă puținele greșeli ale omului în mulțimea lucrurilor în care acesta are dreptate."* Al-Qawāʿid (p. 3).

6 Încercarea defăimării și a boicotului între unii oameni ai Sunnei și calea de a fi ferit de ea

În vremea noastră, unii oameni ai Sunnei s-au preocupat de defăimarea altora și de avertizarea împotriva lor. Aceasta a dus la dezbinare, neînțelegere și boicot reciproc. Ceea ce li s-ar fi cuvenit — ba chiar era obligatoriu — era să se iubească, să fie milostivi unii cu alții și să stea într-un singur rând în fața oamenilor inovațiilor și ai patimilor, care se opun oamenilor Sunnei și ai comunității. Această stare are două cauze:

Prima: între oamenii Sunnei din vremea noastră sunt unii a căror obișnuință și preocupare de căpetenie este să urmărească și să caute greșelile, fie în lucrări, fie în înregistrări, apoi să avertizeze împotriva celui care a săvârșit vreuna dintre ele. Printre „greșelile" pentru care o persoană este defăimată și împotriva căreia se avertizează se află, de exemplu, colaborarea ei cu o anumită asociație prin prelegeri ori participarea la seminare. Or, șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz și șeicul Muḥammad ibn ʿUthaymīn — Allah să aibă milă de amândoi — țineau prelegeri pentru acea asociație prin telefon. Ei îi reproșează asociației că s-a implicat într-o chestiune pentru care acești doi mari învățați îi dăduseră o hotărâre juridică. Omul ar trebui să-și pună la îndoială propria părere înainte de a pune la îndoială părerea altuia, mai ales când este vorba de o părere pentru care marii învățați au dat o hotărâre juridică. După cele petrecute la pacea de la al-Ḥudaybiyah, unii companioni ai Profetului ﷺ spuneau: „O, oameni! Puneți-vă la îndoială propria părere în religie!"

Între cei defăimați sunt oameni cu un folos mare, fie prin lecții, fie prin lucrări, fie prin predici. Se avertizează împotriva unuia fiindcă, de exemplu, nu este cunoscut să fi vorbit împotriva cutărui om ori a cutărei grupări. Ba defăimarea și avertizarea au ajuns până la puținii oameni rămași în unele țări arabe, al căror folos este larg răspândit și ale căror eforturi sunt mari în arătarea Sunnei, răspândirea ei și chemarea la ea. Fără îndoială, avertizarea împotriva unor asemenea oameni taie calea dintre căutătorii cunoașterii și cei de la care ar putea dobândi știință și bune purtări.

A doua: unii oameni ai Sunnei, când văd greșelile cuiva dintre oamenii Sunnei, scriu un răspuns împotriva lui. Cel vizat răspunde, la rândul său, printr-un alt răspuns. Apoi fiecare se ocupă de citirea lucrărilor vechi și noi ale celuilalt și de ascultarea înregistrărilor lui, pentru a culege greșeli și a vâna defecte; unele pot fi simple scăpări de limbă. Face aceasta singur ori o face altcineva pentru el. Fiecare caută apoi să adune cât mai mulți susținători care să-l condamne pe celălalt. Susținătorii fiecăruia se străduiesc să laude vorbele celui pe care îl sprijină și să-l blameze pe celălalt, cerând oricui întâlnesc să ia o poziție față de cel pe care ei nu-l sprijină. Dacă nu o face, îl declară inovator, urmând declarația celeilalte părți, apoi îl boicotează. Lucrarea acestor susținători ai unei părți, care o blamează pe cealaltă, este una dintre cele mai mari cauze ale ivirii acestei încercări și ale răspândirii ei pe scară largă. Situația se înrăutățește când cele două părți și susținătorii lor publică pe internet ceea ce îl ponegrește pe celălalt. Tinerii dintre oamenii Sunnei, din țări diferite, ba chiar de pe continente diferite, se preocupă apoi să urmărească vorbele și zvonurile publicate pe site-urile care îi susțin pe unii sau pe alții. Acestea nu aduc bine, ci vătămare și dezbinare. Susținătorii celor două părți au ajuns astfel asemenea celor care se întorc mereu la panourile de anunțuri ca să vadă ce s-a mai publicat. Se aseamănă și cu cei pătimași pentru cluburile sportive, fiecare încurajând o echipă, iar din aceasta se nasc între ei ceartă, înstrăinare și dispută.

Calea de a fi ferit de aceste încercări este următoarea:

În primul rând: în privința defăimării și a avertizării, trebuie avute în vedere cele ce urmează:

1. Cel care se ocupă cu defăimarea învățaților și a căutătorilor cunoașterii și cu avertizarea împotriva lor să se teamă de Allah. Să caute propriile defecte pentru a scăpa de ele, în loc să se ocupe de defectele altora. Să-și păstreze faptele bune și să nu se poarte de parcă i-ar fi devenit o povară, împărțindu-le celor pe care este încercat să-i defăimeze și să-i atace. El are mai multă nevoie decât alții de acele fapte bune în Ziua în care nici averea, nici copiii nu vor folosi, în afară de cel care vine la Allah cu o inimă curată.

2. În loc să defăimeze și să avertizeze, să se ocupe de dobândirea științei folositoare, cu seriozitate și străduință, pentru a învăța și a-i învăța pe alții, pentru a se folosi și a aduce folos. Este bine pentru om să se preocupe de știință, învățând, predând, chemând la ea și scriind, dacă poate, astfel încât să fie dintre cei care construiesc. Să nu se preocupe de defăimarea învățaților și a căutătorilor cunoașterii dintre oamenii Sunnei și de tăierea căilor prin care s-ar putea beneficia de ei, ajungând astfel dintre cei care distrug. Un asemenea om preocupat de defăimare nu lasă, după moartea sa, o știință folositoare. Prin moartea lui, oamenii nu pierd un învățat care le aduce folos; dimpotrivă, sunt feriți de răul lui.

3. Căutătorii cunoașterii dintre oamenii Sunnei, de pretutindeni, să se îndrepte spre studiu, citind cărți folositoare și ascultând înregistrările învățaților Sunnei, precum șeicul Ibn Bāz și șeicul Ibn ʿUthaymīn, în loc să se ocupe de a-l suna pe cutare ori pe cutare, întrebând: „Ce părere ai despre cutare?" ori „Ce spui despre vorbele lui cutare împotriva lui cutare și despre vorbele celuilalt împotriva lui?"

4. Când căutătorii cunoașterii întreabă despre starea unor persoane care se ocupă cu știința, să se adreseze conducerii instituției de fatwa din Riyad pentru a afla dacă se poate apela la ele pentru hotărâri juridice și dacă se poate lua știință de la ele. Cel care cunoaște starea unor anumite persoane poate scrie conducerii instituției de fatwa, lămurind ceea ce știe despre ele, pentru ca lucrul să fie cercetat. Astfel, dacă este emisă o critică ori

o avertizare, ea vine dintr-o parte pe care te poți sprijini în hotărârile juridice și în lămurirea celor de la care se ia știința și la care se apelează pentru fatwa. Fără îndoială, instituția la care se revine pentru fatwa în diferite chestiuni este și aceea la care trebuie revenit pentru a ști cui i se poate cere o fatwa și de la cine se poate lua știința. Nimeni să nu se așeze pe sine drept autoritate în asemenea treburi însemnate. Din buna practicare a Islamului de către om face parte să lase ceea ce nu-l privește.

În al doilea rând: în privința răspunsului celui care greșește, trebuie avute în vedere cele ce urmează:

1. Răspunsul să fie dat cu blândețe, bunătate și dorința puternică de a-l feri pe cel care a greșit de greșeală, atunci când greșeala este limpede și vădită. Trebuie consultate răspunsurile șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz — Allah să aibă milă de el —, pentru a învăța din ele felul în care trebuie dat un răspuns.

2. Dacă greșeala împotriva căreia s-a răspuns nu este limpede, ci este dintre chestiunile în care cel care răspunde poate avea dreptate sau poate greși, trebuie revenit la conducerea instituției de fatwa pentru a hotărî în această privință. Dacă greșeala este limpede, cel vizat de răspuns trebuie să renunțe la ea, căci întoarcerea la adevăr este mai bună decât stăruirea în falsitate.

3. Dacă un om i-a răspuns altuia, și-a îndeplinit datoria. Să nu se ocupe apoi de urmărirea celui căruia i-a răspuns, ci să se preocupe de știința care îi aduce lui și altora un mare folos. Aceasta era calea șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz — Allah să aibă milă de el.

4. Niciunui căutător al cunoașterii nu-i este îngăduit să-l pună la încercare pe altul, cerându-i să ia o poziție față de cutare, fie cel căruia i s-a răspuns, fie cel care a răspuns: dacă este de acord, este lăsat în pace, iar dacă nu este de acord, este declarat inovator și boicotat. Nimeni nu are dreptul să atribuie oamenilor Sunnei un asemenea haos în declararea altora drept inovatori și în boicot. Nimeni nu are nici dreptul să-l descrie pe cel care nu urmează această cale haotică drept unul care diluează metodologia înaintașilor. Boicotul folositor între oamenii Sunnei este acela

care îi aduce folos celui boicotat, precum boicotarea copilului de către tată sau a elevului de către profesor, ori un boicot venit de la cineva cu un rang înalt și o poziție de seamă. Boicotul unor asemenea oameni îi poate fi folositor celui boicotat. Dar dacă unii elevi îi boicotează pe alții, mai ales în chestiuni pentru care boicotul nu este îngăduit, aceasta nu-i folosește cu nimic celui boicotat, ci aduce înstrăinare, întoarcerea spatelui și ruperea legăturilor. Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah a spus în Majmūʿ al-Fatāwā (3/413–414), vorbind despre Yazīd ibn Muʿāwiyah: „Corect este ceea ce au susținut imamii: să nu i se arate o iubire deosebită și să nu fie blestemat. Totodată, dacă a fost păcătos ori nedrept, Allah îl iartă pe cel păcătos și pe cel nedrept, mai ales dacă are fapte bune mari. Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său de la Ibn ʿUmar că Profetul ﷺ a spus: «Prima oștire care va porni împotriva Constantinopolului este iertată.» Conducătorul primei oștiri care a pornit împotriva lui a fost Yazīd ibn Muʿāwiyah, iar alături de el se afla Abū Ayyūb al-Anṣārī…

Datoria este, așadar, să se păstreze măsura în această chestiune și să se renunțe la pomenirea lui Yazīd ibn Muʿāwiyah și la punerea musulmanilor la încercare prin el, căci aceasta este dintre inovațiile potrivnice oamenilor Sunnei și ai comunității."

El a mai spus (3/415): *„La fel este și dezbinarea comunității și punerea ei la încercare prin ceea ce nici Allah, nici Trimisul Său ﷺ nu au poruncit."*

Și a spus (20/164): *„Nimeni nu are dreptul să așeze în fața comunității o persoană la a cărei cale să cheme și pe temeiul căreia să întemeieze prietenia și dușmănia, în afară de Profet ﷺ. Nici să așeze în fața ei vorbe pe temeiul cărora să întemeieze prietenia și dușmănia, în afară de cuvintele lui Allah și ale Trimisului Său și de ceea ce comunitatea a hotărât în unanimitate. Aceasta este, mai degrabă, fapta oamenilor inovațiilor, care își aleg o persoană ori niște vorbe prin care despart comunitatea, făcând din acele vorbe ori din acea apartenență temeiul prieteniei și al dușmăniei."*

Și a spus (28/15–16): „Dacă dascălul ori profesorul a poruncit boicotarea cuiva, desconsiderarea, înlăturarea, îndepărtarea lui ori ceva asemănător, lucrul trebuie cercetat. Dacă acela a săvârșit un

păcat potrivit Legii, este pedepsit pe măsura păcatului său, fără adaos. Dacă nu a săvârșit un păcat potrivit Legii, nu este îngăduit să fie pedepsit în vreun fel pentru interesul profesorului ori al altcuiva.

Profesorii nu au dreptul să-i împartă pe oameni în tabere și să facă ceea ce seamănă între ei dușmănie și ură. Ei trebuie să fie asemenea fraților care se ajută la bine și la evlavie, după cum Allah Preaînaltul spune:

﴿وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ﴾

Ajutați-vă unii pe alții la bine și la evlavie și nu vă ajutați la păcat și la nedreptate!

Coran · 5:2

Memoratorul de hadith Ibn Rajab a spus, în comentariul hadithului *„Din buna practicare a Islamului de către om face parte să lase ceea ce nu-l privește”*, în cartea sa Jāmiʿ al-ʿUlūm wa-l-Ḥikam (1/288): *„Acest hadith este un mare principiu al bunei purtări. Imamul Abū ʿAmr ibn al-Ṣalāḥ a transmis de la Abū Muḥammad ibn Abī Zayd, imamul mālikiților din vremea sa, că a spus: «Întreaga bună purtare și călăuzirea ei se ramifică din patru hadithuri: cuvintele Profetului ﷺ: ‹Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să spună bine sau să tacă›; cuvintele sale ﷺ: ‹Din buna practicare a Islamului de către om face parte să lase ceea ce nu-l privește›; cuvintele sale către cel pentru care a cuprins sfatul în puține vorbe: ‹Nu te mânia›; și cuvintele sale ﷺ: ‹Credinciosul iubește pentru fratele său ceea ce iubește pentru sine.›»”*

Spun: câtă nevoie au căutătorii cunoașterii să deprindă aceste bune purtări, care le aduc lor și altora bine și folos, ferindu-se de răceala și asprimea care nu dau decât înstrăinare, dezbinare, respingere între inimi și destrămarea unității!

5. Orice căutător al cunoașterii care își dorește binele să renunțe la urmărirea a ceea ce se publică pe internet despre

vorbele unora împotriva altora. Când folosește internetul, să se îndrepte spre site-uri precum cel al șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz — Allah să aibă milă de el — și să citească cercetările și hotărârile sale juridice, care au ajuns până acum la douăzeci și unu de volume, precum și hotărârile Comitetului Permanent, care au ajuns până acum la douăzeci de volume. La fel, site-ul șeicului Muḥammad ibn ʿUthaymīn — Allah să aibă milă de el — și numeroasele și întinsele sale cărți și hotărâri juridice.
În încheiere, îi îndemn pe căutătorii cunoașterii să-I mulțumească lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, pentru că i-a îndrumat și i-a făcut dintre cei care o caută. Să se îngrijească de sinceritatea intenției în căutarea ei, să-și dăruiască persoana și ceea ce au de preț pentru dobândirea ei și să-și păstreze timpul pentru studiu. Știința nu se dobândește prin dorințe, prin lăsarea în voia lenei și a nepăsării. Yaḥyā ibn Abī Kathīr al-Yamāmī a spus: *„Știința nu poate fi dobândită cu trupul odihnit."* Muslim l-a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său, cu lanțul de transmitere până la el, în timpul prezentării hadithurilor despre timpurile rugăciunii. În Cartea lui Allah sunt versete, iar în Sunnah Profetului Său ﷺ sunt hadithuri care arată noblețea științei și meritul oamenilor ei, precum cuvintele Celui Preaînalt:

﴿شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ﴾

Allah mărturisește că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de El, și la fel îngerii și cei înzestrați cu știință.

Coran · 3:18

﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Spune: „Oare sunt egali cei care știu și cei care nu știu?"

Coran · 39:9

﴿يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ﴾

Allah îi va ridica în trepte pe aceia dintre voi care cred și pe cei cărora li s-a dat știință.

Coran · 58:11

﴿وَقُل رَّبِّ زِدْنِى عِلْمًا﴾

Și spune: „Domnul meu, sporește-mi știința!"

Coran · 20:114

Dintre hadithurile despre aceasta sunt cuvintele sale ﷺ: *„Celui căruia Allah îi voiește binele îi dă înțelegere în religie."* Relatat de al-Bukhārī (71) și Muslim (1037). Hadithul arată că unul dintre semnele că Allah îi voiește binele robului este să-i dea înțelegere în religie, căci prin aceasta Îl adoră pe Allah cu cunoaștere limpede și îi cheamă și pe alții cu cunoaștere limpede. De asemenea, cuvintele sale ﷺ: *„Cel mai bun dintre voi este cel care învață Coranul și îl predă."* Relatat de al-Bukhārī (5027). Și: *„Allah ridică prin această Carte unele neamuri și le coboară pe altele."* Relatat de Muslim (817). Și: *„Allah să-i lumineze chipul celui care a auzit cuvintele mele, le-a păstrat și le-a transmis așa cum le-a auzit!"* Acesta este un hadith transmis de un număr atât de mare de relatatori încât exclude înțelegerea asupra unei minciuni, venit de la mai mult de douăzeci de companioni. Am menționat relatările lor în cartea mea Dirāsat ḥadīth *«Naḍḍara Allāhu imraʾan samiʿa maqālatī»* riwāyatan wa-dirāyatan.

Și cuvintele sale ﷺ: *„Cel care merge pe o cale căutând prin ea știință, Allah, Atotputernicul și Mărețul, îl face să meargă pe una dintre căile Paradisului. Îngerii își coboară aripile, mulțumiți de căutătorul cunoașterii. Pentru învățat cer iertare cei din ceruri și cei de pe pământ, până și peștii din adâncul apei. Meritul învățatului față de cel care se dedică adorării este precum meritul lunii în noaptea plină față de celelalte astre. Învățații sunt moștenitorii*

profeților, iar profeții nu au lăsat moștenire nici dinari, nici dirhami, ci au lăsat știința. Cel care o ia a luat o parte îmbelșugată." Este un hadith acceptabil prin relatările care îl întăresc, relatat de Abū Dāwūd (3628) și alții. Pentru cercetarea surselor sale, vezi Ṣaḥīḥ al-Targhīb wa-l-Tarhīb (70) și comentariul la Musnad al-Imām Aḥmad (21715). Memoratorul de hadith Ibn Rajab a explicat acest hadith într-o lucrare separată. Prima propoziție apare într-un hadith din Ṣaḥīḥ Muslim (2699).

Și cuvintele sale ﷺ: *„Când omul moare, fapta sa se întrerupe, în afară de trei: o milostenie care continuă, o știință de care se beneficiază ori un copil drept care se roagă pentru el."* Relatat de Muslim (1631). Și cuvintele sale ﷺ: *„Cel care cheamă la călăuzire are o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără să se micșoreze cu nimic răsplățile lor. Cel care cheamă la rătăcire poartă un păcat asemenea păcatelor celor care îl urmează, fără să se micșoreze cu nimic păcatele lor."* Relatat de Muslim (2674).

Îi îndemn pe toți și să-și păstreze timpul și să-l umple cu ceea ce le aduce bine, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Două binefaceri în privința cărora mulți oameni sunt în pierdere: sănătatea și timpul liber."* Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său (6412); este primul său hadith din Cartea despre înmuierea inimilor. În această carte (11/235, împreună cu al-Fatḥ), a consemnat o relatare de la ʿAlī ibn Abī Ṭālib, care a spus: *„Viața lumească a pornit, îndepărtându-se, iar Viața de Apoi a pornit, apropiindu-se. Fiecare dintre ele are fii. Fiți dintre fiii Vieții de Apoi și nu fiți dintre fiii vieții lumești! Astăzi este faptă fără socoteală, iar mâine este socoteală fără faptă."*

Îi îndemn să se ocupe de ceea ce îi privește și să lase ceea ce nu îi privește, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Din buna practicare a Islamului de către om face parte să lase ceea ce nu-l privește."* Hadith acceptabil, relatat de al-Tirmidhī (2317) și alții. Este al doisprezecelea hadith din cele Patruzeci ale lui al-Nawawī.

Îi îndemn la măsură și la calea de mijloc între exagerare și răceală, între exces și neglijență, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Feriți-vă de exagerare în religie! Cei de dinaintea voastră nu au pierit decât din pricina exagerării în religie."* Este un hadith

autentic, relatat de al-Nasāʾī și alții, dintre hadithurile Pelerinajului de Adio. Vezi cercetarea surselor sale în al-Silsilah al-ṣaḥīḥah de al-Albānī (1283).

Îi îndemn să se ferească de nedreptate, potrivit hadithului în care Allah spune: *„O, robii Mei! Mi-am interzis Mie Însumi nedreptatea și am făcut-o interzisă între voi. Nu vă nedreptățiți, așadar, unii pe alții!"* Relatat de Muslim (2577). Și potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Feriți-vă de nedreptate, căci nedreptatea este întunecimi în Ziua Învierii!"* Relatat de Muslim (2578).

Îi cer lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, să-i îndrume pe toți spre dobândirea științei folositoare, punerea ei în practică și chemarea la ea cu cunoaștere limpede; să-i unească pe adevăr și călăuzire și să-i ferească de încercările văzute și ascunse. El este Ocrotitorul acestora și are putere asupra lor. Allah să-l binecuvânteze, să-i dăruiască pace și binecuvântare robului și Trimisului Său, Profetului nostru Muḥammad, familiei și companionilor săi și celor care i-au urmat în bine până în Ziua Judecății!

Următoarele două teme sunt consemnate la sfârșitul broșurii al-Ḥaththʿalā ittibāʿ al-sunnah wa-l-taḥdhīr min al-bidaʿ wa-bayān khaṭarihā. Am socotit potrivit să le includ aici pentru legătura lor cu broșura Rifqan ahl al-sunnah bi-ahl al-sunnah.

7 Inovația de a-i pune pe oameni la încercare prin anumite persoane

Între inovațiile condamnabile se află ceea ce s-a ivit în vremea noastră: unii oameni ai Sunnei îi pun pe alții la încercare prin anumite persoane, fie din asprime față de persoana prin care îi încearcă, fie din laudă exagerată pentru o altă persoană. Dacă rezultatul încercării este acordul cu ceea ce dorește cel care îl încearcă, omul are parte de primire bună, laudă și elogii. Dacă nu, partea sa este defăimarea, declararea drept inovator, boicotul și avertizarea împotriva sa. Urmează citate de la Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah. În primele se arată caracterul de inovație al încercării oamenilor prin anumite persoane din asprime față de ele, iar în ultimele, al încercării prin alte persoane din laudă exagerată pentru ele. El — Allah să aibă milă de el — a spus în Majmūʿ al-Fatāwā (3/413–414), vorbind despre Yazīd ibn Muʿāwiyah: „Corect este ceea ce au susținut imamii: să nu i se arate o iubire deosebită și să nu fie blestemat. Totodată, dacă a fost păcătos ori nedrept, Allah îl iartă pe cel păcătos și pe cel nedrept, mai ales dacă are fapte bune mari. Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său de la Ibn ʿUmar că Profetul ﷺ a spus: *«Prima oștire care va porni împotriva Constantinopolului este iertată.»* Conducătorul primei oștiri care a pornit împotriva lui a fost Yazīd ibn Muʿāwiyah, iar alături de el se afla Abū Ayyūb al-Anṣārī…

Datoria este, așadar, să se păstreze măsura în această chestiune și să se renunțe la pomenirea lui Yazīd ibn Muʿāwiyah și la punerea musulmanilor la încercare prin el, căci aceasta este dintre inovațiile potrivnice oamenilor Sunnei și ai comunității."

El a mai spus (3/415): *„La fel este și dezbinarea comunității și punerea ei la încercare prin ceea ce nici Allah, nici Trimisul Său ﷺ nu au poruncit."*

Și a spus (20/164): *„Nimeni nu are dreptul să așeze în fața comunității o persoană la a cărei cale să cheme și pe temeiul căreia să întemeieze prietenia și dușmănia, în afară de Profet ﷺ. Nici să așeze în fața ei vorbe pe temeiul cărora să întemeieze prietenia și dușmănia, în afară de cuvintele lui Allah și ale Trimisului Său și de ceea ce comunitatea a hotărât în unanimitate. Aceasta este, mai degrabă, fapta oamenilor inovațiilor, care își aleg o persoană ori niște vorbe prin care despart comunitatea, făcând din acele vorbe ori din acea apartenență temeiul prieteniei și al dușmăniei."*

Și a spus (28/15–16): „Dacă dascălul ori profesorul a poruncit boicotarea cuiva, desconsiderarea, înlăturarea, îndepărtarea lui ori ceva asemănător, lucrul trebuie cercetat. Dacă acela a săvârșit un păcat potrivit Legii, este pedepsit pe măsura păcatului său, fără adaos. Dacă nu a săvârșit un păcat potrivit Legii, nu este îngăduit să fie pedepsit în vreun fel pentru interesul profesorului ori al altcuiva.

Profesorii nu au dreptul să-i împartă pe oameni în tabere și să facă ceea ce seamănă între ei dușmănie și ură. Ei trebuie să fie asemenea fraților care se ajută la bine și la evlavie, după cum Allah Preaînaltul spune:

﴿وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ﴾

Ajutați-vă unii pe alții la bine și la evlavie și nu vă ajutați la păcat și la nedreptate!

Coran · 5:2

Dacă ar fi îngăduit ca oamenii să fie puși la încercare, în vremea noastră, printr-o persoană, pentru a se stabili astfel cine este dintre oamenii Sunnei și cine nu, cel mai îndreptățit la aceasta ar fi Șeicul Islamului, muftiul lumii și imamul oamenilor

Sunnei din vremea sa, șeicul nostru ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, care a murit la 27 Muḥarram 1420 h. Allah să aibă milă de el, să-l ierte și să-i mărească răsplata! Oamenii de rând și cei de seamă l-au cunoscut pentru întinderea științei, mulțimea folosului adus, sinceritatea, blândețea, mila și grija lui de a-i călăuzi și îndruma pe oameni. Așa îl socotim și nu lăudăm pe nimeni înaintea lui Allah. Avea o metodologie deosebită în chemarea la Allah, în învățarea oamenilor binele, în poruncirea binelui și oprirea răului, caracterizată prin blândețe și bunătate în sfaturile și în numeroasele sale răspunsuri către alții. O metodologie dreaptă, care îi îndreaptă pe oamenii Sunnei și nu li se împotrivește,[2] îi ridică și nu luptă împotriva lor, îi înalță și nu-i înfierează. O metodologie care unește și nu dezbină, adună și nu sfâșie, îndrumă și nu risipește, ușurează și nu îngreunează. Câtă nevoie au cei care se ocupă de știință și căutătorii ei să urmeze această cale dreaptă și această metodologie măreață, pentru binele pe care îl aduce musulmanilor și răul pe care îl îndepărtează de la ei!

Cei care urmează și cei urmați, care au căzut în această punere la încercare, trebuie să se elibereze de calea care i-a despărțit pe

2 Printre cei atinși de săgețile defăimării și împotrivirii din partea unora care își iau asupra lor ceea ce nu li se cuvine, dar care au avut parte de îndreptare, îndrumare și încurajare din partea eminentului șeic ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz — Allah să aibă milă de el —, se află doi oameni de merit care predau în Moscheea Profetului și ale căror lecții se aud la radio. Unul dintre ei predă acolo de mai mult de cincizeci de ani. Prima dată când l-am văzut predând acolo a fost după sezonul Pelerinajului din anul 1376 h. După ce șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz a trecut de la conducerea Universității Islamice din Medina la conducerea Cercetărilor Științifice și a Instituției de Fatwa din Riyad, ori de câte ori îl întâlneam mă întreba despre lecțiile din Moscheea Profetului și despre profesorii de acolo, întrebând în mod deosebit despre acel om de merit. Al doilea se ocupă de știință și se îngrijește de predare: predă în Moscheea Profetului, în Jeddah și în Mecca. Am auzit de la unul dintre profesorii Universității Islamice din Medina că a intrat în moscheea șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz din Mecca și l-a găsit pe acel om de merit ținând o lecție în prezența eminentului șeic. Când veneau întrebările din timpul lecției, răspundea șeicul ʿAbd al-ʿAzīz — Allah să aibă milă de el. Acestea sunt două exemple ale îndreptării, îndrumării și încurajării pe care le oferea celor care predau știința.

oamenii Sunnei și din pricina căreia s-au dușmănit unii pe alții. Cei care urmează să renunțe la această încercare și la tot ce decurge din ea: ură, boicot și ruperea legăturilor. Să fie frați uniți, care se ajută la bine și la evlavie. Cei urmați să se dezică de metoda în care au fost urmați și să declare că se dezic de ea și de fapta celui care o practică. Astfel, cei care urmează vor fi feriți de acest necaz, iar cei urmați vor fi feriți de răspunderea provocării acestei încercări și a vătămărilor care se întorc asupra lor și asupra altora.

8 Avertizare împotriva încercării defăimării și declarării altora drept inovatori în vremea noastră

Aproape de inovația punerii oamenilor la încercare prin anumite persoane este ceea ce s-a petrecut în vremea noastră: un mic grup dintre oamenii Sunnei s-a lăsat prins în defăimarea și declararea drept inovatori a unora dintre frații lor, oameni ai Sunnei. De aici au urmat boicotul, ruperea legăturilor și tăierea căilor prin care s-ar putea beneficia de ei. Unele dintre aceste defăimări și declarații se întemeiază pe socotirea drept inovație a ceea ce nu este inovație. De pildă, cei doi mari șeici ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz și Ibn ʿUthaymīn — Allah să aibă milă de amândoi — au dat unei grupări o hotărâre juridică prin care îi îngăduiau să se implice într-o chestiune în care vedeau un folos. Printre cei cărora nu le-a plăcut această hotărâre se afla acel mic grup. A blamat acea grupare pentru aceasta, dar lucrul nu s-a oprit aici: blamul s-a mutat asupra celor care colaborau cu ea prin prelegeri, descriindu-i drept oameni care diluează metodologia înaintașilor, deși acești doi mari șeici țineau pentru acea grupare prelegeri prin telefon.

Tot astfel se avertizează împotriva participării la lecțiile cuiva fiindcă nu vorbește împotriva cutărui om ori a cutărei grupări. Partea cea mai mare în aceasta a avut-o unul dintre foștii mei elevi de la Facultatea de Șaria a Universității Islamice, pe care a absolvit-o în anul 1395–1396 h., fiind al o sută patrulea din

promoția sa de 119 absolvenți.[3] Nu este cunoscut ca preocupându-se de studiu, nu cunosc să aibă lecții științifice înregistrate și nici vreo lucrare de știință, mică ori mare. Cea mai mare parte a îndeletnicirii sale este defăimarea, declararea drept inovatori și avertizarea împotriva multora dintre oamenii Sunnei. Acest critic nu ajunge nici la călcâiul unora dintre cei pe care i-a defăimat, pentru mulțimea folosului pe care aceștia îl aduc prin lecții, prelegeri și lucrări. Uimirea nu se mai sfârșește când un om cu judecată ascultă o înregistrare a lui, cu o lungă convorbire telefonică între Medina și Algeria. Cel întrebat a mâncat acolo carnea multor oameni ai Sunnei, iar cel care întreba și-a risipit banii pe nedrept. Numărul persoanelor despre care s-a întrebat în acea înregistrare a trecut de treizeci: între ele se aflau ministrul, cel mare și cel mic și un mic număr pentru care nu este de regretat. A scăpat de acea înregistrare cine nu a fost pomenit în ea, iar unii dintre cei care au scăpat nu au scăpat de alte înregistrări ale lui, cuprinse pe internet. El trebuie să înceteze să mănânce carnea învățaților și a căutătorilor cunoașterii, iar tinerii și căutătorii cunoașterii nu trebuie să dea atenție acelor defăimări și declarații de inovație, care vatămă și nu folosesc. Să se ocupe de știința folositoare, care le aduce bine și un sfârșit lăudabil în această viață și în Viața de Apoi. Memoratorul de hadith Ibn ʿAsākir — Allah să aibă milă de el — a spus în cartea sa Tabyīn kadhib al-muftarī (p. 29): „Să știi, fratele meu — Allah să ne

3 Aceste informații despre el și despre absolvenți sunt luate din cărțile Khirrījū al-jāmiʿah min ʿām 84/1385 ilā ʿām 95/1396 h. și Dalīl al-jāmiʿah al-islāmiyyah li-ʿām 1395/1396 h. Au fost tipărite în vremea în care eram primul responsabil al Universității Islamice, amândouă au câte o prefață a mea și se află în biblioteca mea. Acest elev care critică a negat, într-una dintre înregistrările sale lipsite de frâu și de măsură, că ar fi fost elevul meu, spunând că nu-și amintește să fi intrat la ei în clasă decât o singură dată, la o oră de suplinire!!! Este uimitor că își amintește presupusa oră de suplinire, dar a uitat ori se preface că a uitat o oră săptămânală de jurisprudență timp de un întreg an școlar! În acea vreme aveam o funcție administrativă la universitate. Veneam să țin două prelegeri, în două clase, într-una dintre zilele săptămânii, apoi mă întorceam la munca administrativă. Nu aveam ore de suplinire. Cei mulți colegi ai lui, în număr de 118 absolvenți, cunosc acest adevăr și nu-l ignoră.

îndrume pe noi și pe tine spre mulțumirea Sa și să ne facă dintre cei care se tem de El și Îi arată evlavia cuvenită — că trupurile învățaților, Allah să aibă milă de ei, sunt otrăvite pentru cei care îi vorbesc de rău și că felul în care Allah îi dă în vileag pe cei care îi micșorează este cunoscut." În broșura mea Rifqan ahl al-sunnah bi-ahl al-sunnah am adunat multe versete, hadithuri și relatări despre păzirea limbii de atacarea oamenilor Sunnei, mai ales a învățaților dintre ei. Totuși, ea nu i-a plăcut acestui critic. A descris-o ca nepotrivită pentru publicare și a avertizat împotriva ei și a răspândirii ei. Fără îndoială, cel care citește această critică și cercetează broșura vede că judecata este într-o vale, iar broșura în alta, după cum a spus poetul:

Ochiul poate tăgădui lumina soarelui din pricina bolii,
iar gura poate tăgădui gustul apei din pricina suferinței.

Cât despre cuvintele elevului care critică broșura Rifqan ahl al-sunnah bi-ahl al-sunnah: *„De pildă, în ea se spune că metodologia șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz și a șeicului Ibn ʿUthaymīn este deosebită de metodologia celorlalți oameni ai Sunnei. Aceasta este, fără îndoială, o greșeală; adică nu dau multe răspunsuri și îi răspund celui care se opune. Dacă aceasta ar fi adevărat, ar fi împotriva metodologiei oamenilor Sunnei și ai comunității și, în realitate, o atacare a celor doi șeici și a altora despre care s-ar putea spune asemenea vorbe!!!"*

Răspunsul la aceasta are mai multe aspecte:

Primul aspect: în broșură nu se spune că șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz — Allah să aibă milă de el — nu dă multe răspunsuri. Dimpotrivă, răspunsurile sale sunt numeroase. În broșură (p. 51) se află: „Răspunsul să fie dat cu blândețe, bunătate și dorința puternică de a-l feri pe cel care a greșit de greșeală, atunci când greșeala este limpede și vădită. Trebuie consultate răspunsurile șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz — Allah să aibă milă de el —, pentru a învăța din ele felul în care trebuie dat un răspuns."

Al doilea aspect: nu am abordat metodologia șeicului Ibn ʿUthaymīn — Allah să aibă milă de el — în privința răspunsurilor, căci nu cunosc să aibă vreo lucrare, mică ori mare, dedicată

răspunsurilor. L-am întrebat despre aceasta pe unul dintre elevii săi care îl însoțea îndeaproape, iar el mi-a spus că nu cunoaște să aibă asemenea răspunsuri. Aceasta nu este o lipsă a lui, căci era ocupat cu stabilirea și răspândirea științei și cu alcătuirea lucrărilor.

Al treilea aspect: metodologia șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz — Allah să aibă milă de el — se deosebește de metodologia elevului care critică și a celor asemenea lui. Metodologia șeicului este caracterizată prin blândețe, bunătate și grija ca cel sfătuit să se folosească și să fie luat de mână pe calea izbăvirii. Criticul și cei asemenea lui se caracterizează prin asprime, îndepărtarea oamenilor și avertizare. Pe mulți dintre cei pe care el i-a defăimat în înregistrări, șeicul ʿAbd al-ʿAzīz îi lăuda, făcea rugi pentru ei, îi îndemna să cheme la Allah și să-i învețe pe oameni și îi îndemna pe alții să beneficieze de ei și să ia știință de la ei.

În concluzie, nu i-am atribuit șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz — Allah să aibă milă de el — lipsa răspunsurilor către alții. Cât despre Ibn ʿUthaymīn, nu l-am pomenit în chestiunea răspunsurilor. Ceea ce a spus criticul nu corespunde celor din broșură și este una dintre dovezile cele mai limpezi ale confuziei și lipsei sale de verificare. Dacă aceasta se întâmplă cu vorbe scrise, cum va fi cu ceea ce nu este scris?!

Cât despre cuvintele celui care critică broșura: „Eu am citit, în realitate, broșura și am cunoscut poziția oamenilor Sunnei față de ea. Poate că ați văzut răspunsurile unor învățați și șeici. Nu cred că răspunsurile se vor opri aici, ci vor mai fi și alții care vor răspunde, căci, după cum spune poetul:

Shaqīq a venit, întinzându-și sulița;
și fiii unchiului tău au sulițe.”

Așa a rostit: *„ʿāriḍun”*; forma corectă este *„ʿāriḍan”*.

Răspunsul este că oamenii Sunnei la care se referă sunt aceia a căror metodologie este deosebită de metodologia șeicului ʿAbd al-ʿAzīz — Allah să aibă milă de el — pe care am arătat-o mai înainte. Prin aceste vorbe, el îi atâță pe cei pe care nu-i cunoaște să atace broșura, după ce i-a atâțat pe cei pe care îi cunoaște. În

realitate, eu nu am întins o suliță, ci am oferit un sfat, pe care criticul și cei asemenea lui nu l-au primit. Sfatul este pentru cel sfătuit asemenea medicamentului pentru bolnav: unii bolnavi iau medicamentul, chiar dacă este amar, pentru folosul pe care îl așteaptă de la el. Pe unii dintre cei sfătuiți, patima îi împiedică să primească sfatul; nu-l acceptă și chiar avertizează împotriva lui. Îi cer lui Allah să-i îndrume și să-i călăuzească pe toți și să-i ferească de uneltirea și viclenia Satanei.

Elevului care critică i s-au alăturat trei persoane:[4] două în Mecca și Medina, care au fost elevii mei la Universitatea Islamică din Medina; primul a absolvit în anul 1384–1385 h., iar al doilea în anul 1391–1392 h. Al treilea se află în extremitatea sudică a țării. Al doilea și al treilea l-au descris pe cel care răspândește broșura drept inovator. Aceasta este o declarare generală, cuprinzătoare, drept inovatori. Nu știu dacă au știut ori nu că au răspândit-o învățați și căutători ai cunoașterii care nu sunt descriși prin inovație. Nădăjduiesc să-mi trimită observațiile pe care au întemeiat această declarație generală, dacă există, ca să le cercetez.

Șeicul ʿAbd al-Raḥmān al-Sudays, imamul și predicatorul Moscheii Sfinte, a ținut de la amvonul Moscheii Sfinte o predică în care a avertizat împotriva atacării oamenilor Sunnei unii pe alții. Atragem atenția asupra ei, căci este importantă și folositoare.

Îi cer lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, să-i îndrume pe toți spre ceea ce Îl mulțumește, spre înțelegerea religiei, statornicia pe adevăr și preocuparea de ceea ce îi privește, în locul a ceea ce nu îi privește. El este Ocrotitorul acestora și are putere asupra lor. Allah să-l binecuvânteze, să-i dăruiască pace și binecuvântare Profetului nostru Muḥammad, familiei și companionilor săi!

4 Dintre cei trei care i s-au alăturat elevului care critică în împotrivirea față de broșură, primul a spus că are câteva observații asupra ei; al doilea l-a descris pe cel care o răspândește drept om al patimii ori naiv; iar al treilea l-a mulțumit lui Allah că oamenii Sunnei au răspuns broșurii și au dezaprobat-o și l-a descris pe cel care o răspândește drept inovator!!

Glosar

Sunnah السنة
Învățătura și calea Profetului ﷺ; în lucrare, și calea credinței și practicii urmată de oamenii Sunnei.

Bidʿah بدعة
Inovație introdusă în religie fără un temei legitim; lucrarea deosebește judecarea unei greșeli de judecarea persoanei.

Tabdīʿ تبديع
Declararea unei persoane drept inovator în religie.

Hajr هجر
Boicot sau întrerupere a relațiilor; autorul discută condiția folosului pentru cel boicotat.

Ijtihād اجتهاد
Efortul de judecată al celui calificat pentru a afla hotărârea religioasă din dovezile ei.

Fatwa فتوى
Răspuns religios dat unei întrebări de către un învățat calificat.

Mutawātir متواتر
Relatare transmisă printr-un număr de transmițători care exclude înțelegerea lor asupra unei minciuni.

Bibliografie

1. Al-Bukhārī, al-Ṣaḥīḥ.
2. Muslim ibn al-Ḥajjāj, al-Ṣaḥīḥ.
3. Abū Dāwūd, al-Sunan.
4. Al-Tirmidhī, al-Sunan.
5. Al-Nasāʾī, al-Sunan.
6. Aḥmad ibn Ḥanbal, al-Musnad, cu comentariul citat în text.
7. Ibn Kathīr, Tafsīr, comentariul surei al-Ḥujurāt.
8. Ibn Kathīr, al-Bidāyah wa-l-Nihāyah, 13/121 și 17/540.
9. Ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī, Tahdhīb al-Tahdhīb.
10. Ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī, Nuzhat al-Naẓar, comentariul la Nukhbat al-Fikar.
11. Abū Nuʿaym, al-Ḥilyah, 2/285.
12. Ibn Ḥibbān, Rawḍat al-ʿUqalāʾ, pp. 131 și 133.
13. Ibn Ḥibbān, al-Thiqāt, 7/97–98.
14. Al-Dhahabī, Siyar aʿlām al-nubalāʾ, pasajele citate în text.
15. Al-Dhahabī, Tadhkirat al-Ḥuffāẓ, 4/259.
16. Ibn ʿAbd al-Barr, Jāmiʿ bayān al-ʿilm wa-faḍlih, 2/48.
17. Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-Fatāwā, volumele 3,19,20 și 28 citate în text.
18. Ibn al-Qayyim, Iʿlām al-Muwaqqiʿīn, 3/295.
19. Ibn Rajab, al-Qawāʿid, p. 3.
20. Ibn Rajab, Jāmiʿ al-ʿUlūm wa-l-Ḥikam, 1/288.
21. Ibn ʿAsākir, Tabyīn kadhib al-muftarī, p. 29.
22. Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī, Ṣifat ṣalāt al-nabī ﷺ.
23. Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī, al-Silsilah al-ḍaʿīfah, nr. 2355.
24. Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī, al-Silsilah al-ṣaḥīḥah, nr. 1283.
25. Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī, Ṣaḥīḥ al-Targhīb wa-l-Tarhīb, nr. 70.
26. ʿAbd al-Muḥsin al-ʿAbbād, Dirāsat ḥadīth «Naḍḍara Allāhu imraʾan samiʿa maqālatī» riwāyatan wa-dirāyatan.

27. ʿAbd al-Muḥsin al-ʿAbbād, al-Ḥaththʿalā ittibāʿ al-sunnah wa-l-taḥdhīr min al-bidaʿ wa-bayān khaṭarihā.

28. Khirrījū al-jāmiʿah min ʿām 84/1385 ilā ʿām 95/1396 h., menționată în nota autorului.

29. Dalīl al-jāmiʿah al-islāmiyyah li-ʿām 1395/1396 h., menționată în nota autorului.

30. Ḥasan al-Bannā, Mudhakkirāt al-daʿwah wa-l-dāʿiyah, p. 232, Dār al-Shihāb, citată în prima prefață.

31. Ḥasan al-Bannā, Majmūʿat rasāʾil Ḥasan al-Bannā, p. 240, Dār al-Daʿwah, 1411 h., citată în prima prefață.

32. Al-Shāṭibī, al-Iʿtiṣām, 1/79.

33. Ibn al-Qayyim, Madārij al-Sālikīn, 3/179.

34. Ibn ʿAbd al-Barr, al-Intiqāʾ, p. 35.

35. Al-Qurṭubī, comentariul coranic, 9/149.

36. Al-Nawawī, comentariul la cele Patruzeci de hadithuri.

37. Al-Mundhirī, al-Targhīb wa-l-Tarhīb, 1/65.

Indice

al-Albānī 18, 32
al-Bayhaqī 16, 17
al-Nawawī 7, 16, 17, 31
bănuiala 11
blândețe 14, 16, 26, 35, 39, 40
boicot 23, 26, 27, 36
cunoașterii 16, 18, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 38, 41
defăimarea 23, 24, 25, 33, 37, 38
Ibn Bāz 23, 25, 26, 29, 35, 37, 39, 40
Ibn Ḥajar 16, 18
Ibn Taymiyyah 19, 27, 33
internet 24, 28, 38
iscodirea 11, 12
timpul liber 31

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid. Text coranic arab: Tanzil Project (tanzil.net), CC BY 3.0; reprodus fără modificări în limitele pasajelor citate.

CUNOAȘTERE ȘI FRĂȚIE

Sfatul care unește

Blândețe în cuvânt, dreptate în judecată și grijă pentru legăturile dintre musulmani.

Șeicul ʿAbd al-Muḥsin al-ʿAbbād al-Badr adună versete, hadithuri și cuvinte ale învățaților despre păzirea limbii, buna bănuială și îndreptarea greșelilor. Lucrarea avertizează împotriva defăimării și a punerii oamenilor la încercare prin anumite persoane, păstrând sfatul, învățătura și folosul reciproc în centrul relațiilor.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro